

Árapály-Tengermadár

Somogyi Réka

Árapály-Tengermadár

Selyemképek

Somogyi Réka és Zalai Károly meséivel

© Somogyi Réka és Zalai Károly, 2007

A szöveget lektorálták:
Jónás Péter és Malik Tóth István

Borítóterv és tipográfia:
Forrai Ferenc
www.forraidesign.hu

Készült az Ursus Libris Bt. gondozásában, a 2007. évben
www.ursuslibris.hu
Felelős kiadó: Danka Miklós

Nyomdai Munkák: PRINTER Art KkT.
www.printerart.hu
Felelős Vezető: Némedy Jenő

ISBN 978 963 9718 08 1

Tartalom

1 Első

Zalai Károly írása

Selyemképek 2003-2004, Károly meséivel

- 01 Laktató madártrilla
- 02 Milán, Márk, Boldizsár
- 03 A Teremtő végtelen pöttyintése
- 04 Napnyugta-Virágkelte
- 05 Holdút a Napról
- 06 Zénon halhátan úszik felettünk
- 07 A maglét az életbe kapaszkodik lassan
- 08 Virágzik a lélekfa
- 09 A szőlőszem illatontó pillanata
- 10 Az otthon virágoros melege
- 11 Angyali táncrend
- 12 Fényes árnyéklét
- 13 A pillangóvirág egy napja
- 14 Virágból nyílik a macska
- 15 Évszaktánc és házültetők
- 16 Hangjegyben élni a világgal
- 17 Teremtés matthelyzete

2 Második

Jónás Péter írása

Selyemképek 2005-2006, Károly meséivel

- 01 Eggyé válás előtt
- 02 Holdfényes mezők násza
- 03 Álarcok szerelme
- 04 Sose horgásszatok macskát!
- 05 Szárnymeleg holdhinta
- 06 Gólyahíres körtánc
- 07 A szarvasugrás pávaszemes tekintete

- 08 Királynők menyegző előtt
- 09 A jégmadár útja
- 10 Így látják az egyszarvúak a világot
- 11 Hundertwasser és a festőlány fabulája
- 12 Amikor a buborék szétpattan
- 13 Télmeleg tavaszvágy
- 14 Fagy-hal-álom
- 15 Szélrózsa illatútjai
- 16 A nő és a növekedés édes kínjai

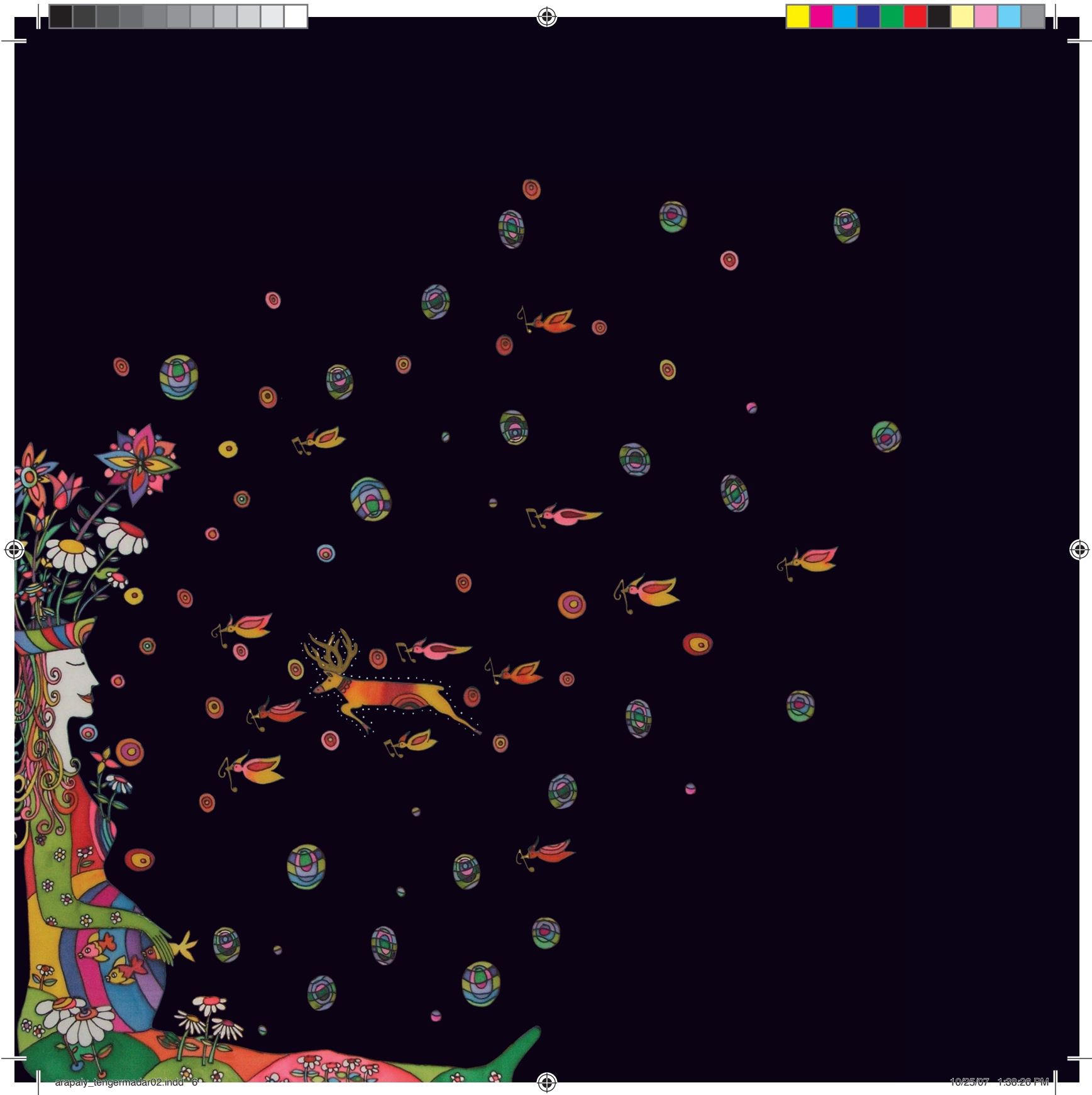
3 Harmadik

Somogyi Réka írása

Selyemképek 2006-2007, Réka történeteivel

- 01 Árapály-Tengermadár
- 02 Virágmegváltó szavak
- 03 Egyszervolt törékeny pillanat
- 04 Az ihlet eredete és torkolata
- 05 Tájképző szempillantás
- 06 Szarvas szerelmei
- 07 Így végződik a játék
- 08 Üres lapok és napok múlása
- 09 Megszabadult monoszkóp
- 10 Hova szálltok hattyúk?
- 11 Filmkockák a cirkuszi körből
- 12 Kézben tartjuk a csókok titkát
- 13 Virágillatú csóktenger
- 14 A szeretet ornamentikája
- 15 Léggömbök, szavak, meggyízű csókok
- 16 Egész a dinnye itt, egész a dinnye ott
- 17 Vadvirág, Kámfor, Szélvész, Üstökös

Életrajzok

1

Árapály-Tengermadár

1

első

Újra és újra elképzelem, amint a barlang mélyén meglapulva az ősember krétát vesz kezébe, s óvatos vonalat rajzol, amelyből aztán egy bölényre ismerhetünk. Érzem és látom a vonal szentségét, amely, ha még ráadásul színeket is körbeölel, olyasvalamivel ajándékozza meg az alkotót és az alkotás megtekintőjét, ami az egyik legcsodásabb emberi öröm: a hittel, hogy teremthet és a teremtés tanúja lehet.

Aki e tudati állapotot jelen korunkban magában őrzi, az most is tisztában van azzal, hogy a művészet nem izmusokban, nem divatban, nem a még sosem látott kikísérletezésében merül ki, hanem a vonalak szentségének megőrzésében. Végtelenül egyszerű dolog ez, aki ebben a szellemben alkot, tudja, hogy van egy belső hang, melyre hallgatnia kell. Ezt a hangot követve, neki engedelmeskedve – hiába teltek el évezredek közben – a művész ugyanazzal az áhítattal húzza a vonalat, s köti össze istenit és emberit, mint az imént megidézett barlangi festő.

Somogyi Réka képein – mivel a selyemfestés kontúrtechnikáján alapulnak – központi szerepet kap a vonal, hiszen nélküle szétfolyna a festék, mintegy ez tartja egyben a színeket, különös erőt kölcsönözve a vonalnak.

Ha a következő oldalak alkotásaira pillantunk, azonnal megállapíthatjuk, hogy ezek a képek nem ismerik a kegyelmet, nincs köntörfalazás, elfordulhatunk, becsukhatjuk a szemünket, de már elragadt minket valamilyen különös női alkotóerő; megtapasztalhatjuk a mesék útját, mintegy kútba esünk, s rövidesen felbukkanunk egy másik világban, árnyékon innen és selyemhullámon túl, valahol ott, ahonnan mindannyian jöttünk és egy napon, előbb vagy utóbb megtérünk.

Ehhez az utazáshoz – érzéseinket és kitartásunkat erősítendő – Réka képei támaszul szolgálnak. Mint a fest-

mények ismerője, azt tanácsolom, kapaszkodjanak meg előbb egy kis részletben, a kép egy aprócska szeletében és lépdeljenek onnan lassan tovább, hogy hozzászokjanak, majd pedig otthonosan mozoghassanak e világban, amelyben hiába várunk az ismert dimenziókra, alakokra, arányokra: valami mást kapunk. Ez a más mégsem idegen, mert mindenki ott lakozik, a mese, a mitológia, a csend, a fény. Ez a világ a színek, az illatok birodalmával rokon, amelyben legbelső részünk azért mozog olyan otthonosan, mert onnan ered.

Zalai Károly

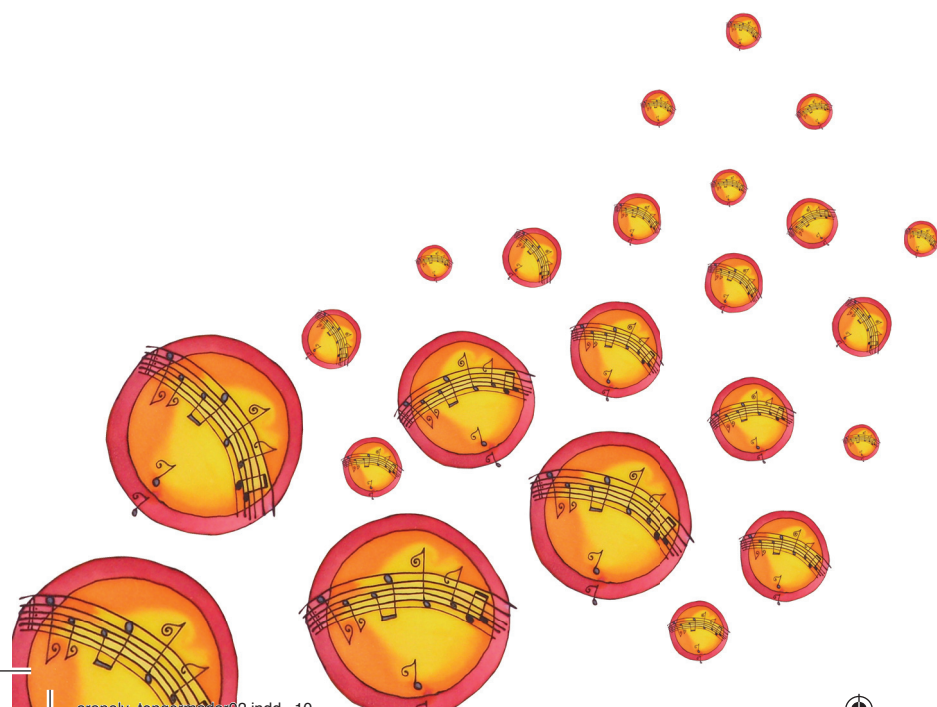

Laktató madártrilla

Úgy tartják, hogy a teremtést vidám füttyszó kísérte, melyet a Teremtő akkor hallatott, amikor a hetedik napon elégedetten nyújtózkodott egyet. A madarak innen tanulták éneküket, s ettől kezdve dalukkal örökítik meg a teremtést. És valóban, a trillák hangjegyei ott rejtőznek a levelek cakkos széleiben, a fatörzsek barázdáiban, a fűszálak gyémántcsöppjeiben, a vizek csobbanásaiban. Zenél a felhő, a szél, a föld, a nap meg a tenger is. És ha a lélek boldog, ő is dalol. Ennek a zenének a ritmusára jár valamennyi mesterember keze. A cipők, a bútorok, a derékszög, az egyenes és valamennyi görbe mind-mind az elégedett hangok nyomait őrzi. Dalolnak a paták is, dalol az eső a tetőn, a kandallóban a tűz, a fedő alól kitörő gőz, a szirmát bontó virág s a földre hulló megsárgult levél. Amikor a madarak fölröppennek, e muzsikát vezényelik szárnyaikkal. Így zeng a teremtés titka.

Milán, Márk, Boldizsár

Élt valahol a földön három testvér: Milán, Márk és Boldizsár. E három fiú játék közben egyszer megállt a tengerparton, s dalolni kezdett. Nemsokára megjelent egy óriási hal, aki megkérdezte tőlük, föl akarnak-e ülni a hátára. Ők persze igent mondtak, s nemsokára rajta ültek sorban: legelől Milán, középen Márk, mögötte Boldizsár. A nagy hal ekkor úszni kezdett, köröztük pedig sok kis apró társa táncolt és fickándozott. A három fiú egyszer csak bongó hangot hallott, fölnézett az égre, s a felhők mögül hirtelen előbukkant egy csillag. Egy pillanatra valami furcsát éreztek, mintha a csillag megsimogatta volna őket a fényével. Igazuk volt: a gyermekkor varázslatos koronája ragyogta be homlokukat.

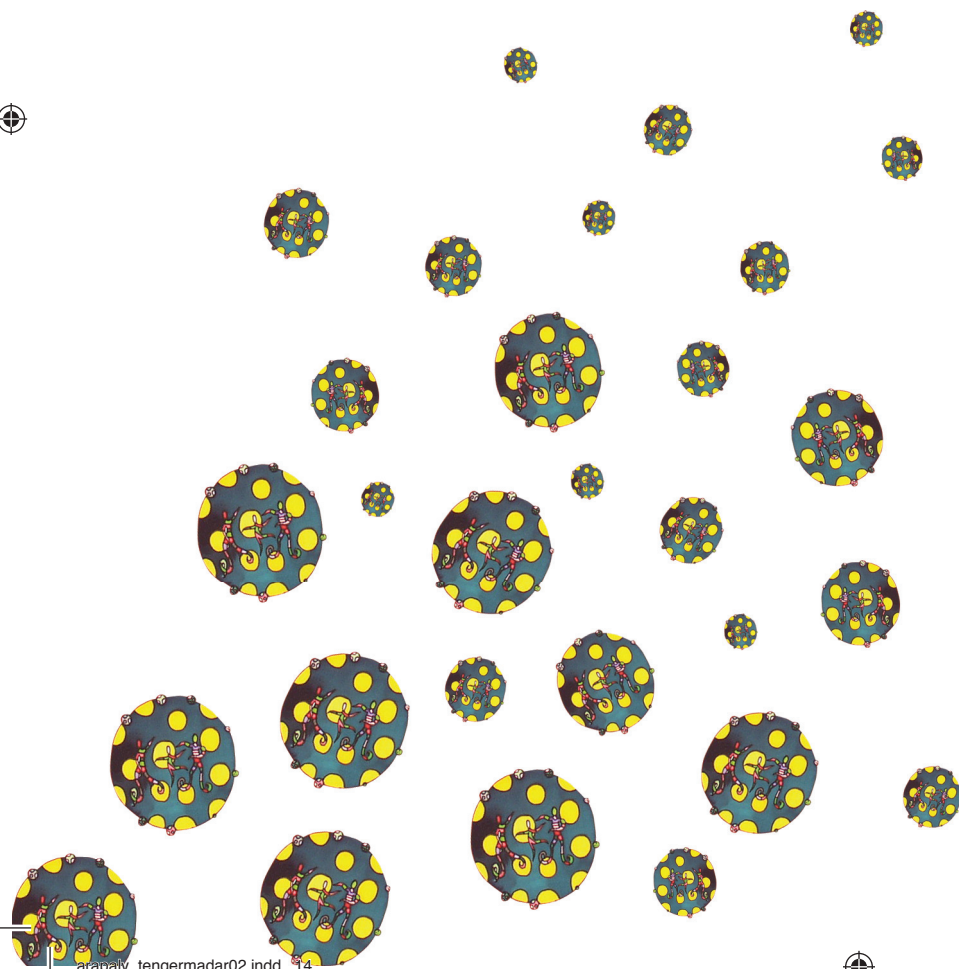

A Teremtő végtelen pöttyintése

Egyszer volt egy labda. Ez a labda egy felhőn pihent, ám egy szellő meglökte, mire leesett, és szállni kezdett. Rövidesen megjelent rajta egy férfi, majd egy nő, nem sokkal később pedig egy gyermek is csatlakozott hozzájuk. Hajlongtak, játszadoztak, táncoltak, egyre több labda és gyermek tűnt föl a közelükben. A labda egyszer csak megállt. Egy pillanatra mindenki abbahagyta a játékot, a Teremtő lenézett az égből. Azt suttogta nekik, játszatok óvatosan, mert a labda kilyukadhat.

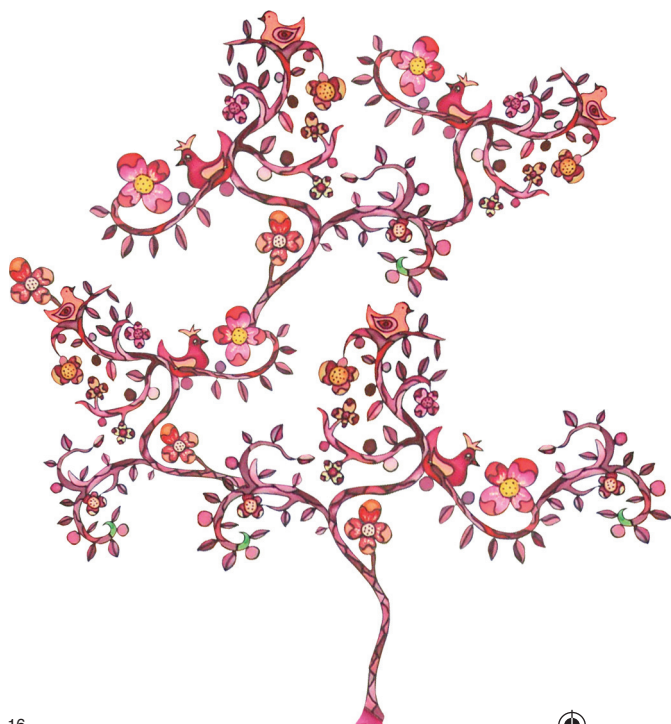

Napnyugta-Virágkelte

Élt egyszer egy ember, akit mindig izgatott a csigaház rejtélye. Úgy gondolta, hogy abban a kanyargós csont-héjban talán az örök élet titka rejlik; hiszen ha kihúzta belőle a csigát, az rögtön elpusztult. Ez az ember egy napon talált egy üres csigaházat, s addig-addig ügyeskedett, amíg sikerült beszuszakolnia magát a szűk nyílásba. Olyan csodásat látott, mint még soha: színes virágokat, kék tengert, mennyei zöld fűvet – de mindezt nem tudta elmesélni senkinek sem, mert beszorult a csigaházba.

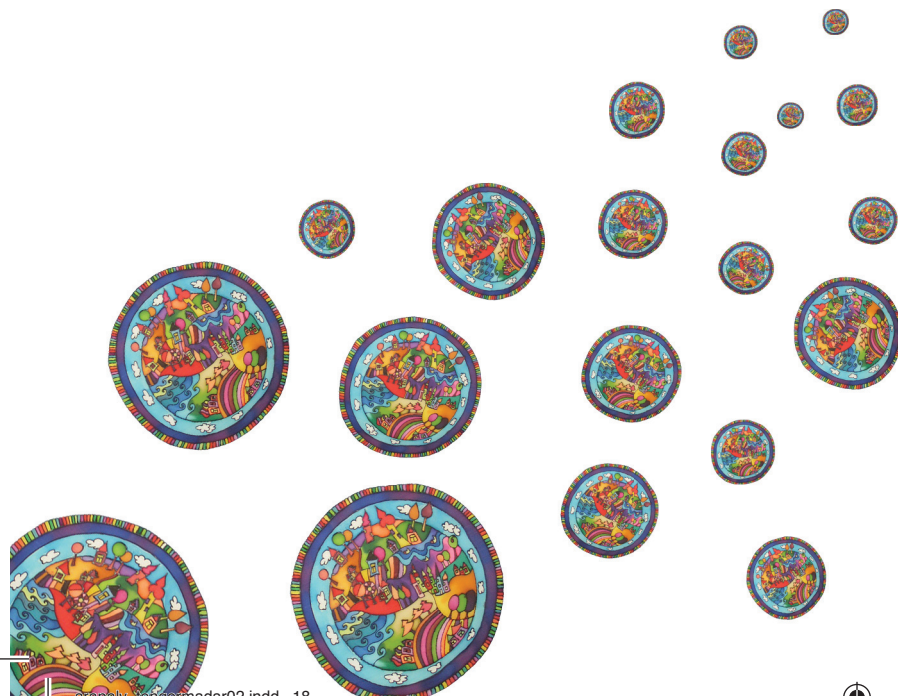

Holdút a Napról

A Hold úszott az égen, s egyszer csak valami varázsosát látott maga előtt: a Föld volt az; tele virágos réttel, vidám házikókkal, tengerekkel, magas hegyekkel. A Hold kelletni kezdte magát a Földnek. Csókra csücsörítette a száját, kacintott, kacéran mozgatta magát a Nap fényében, de a Föld csak maga körül forgott, rá sem bajsintott. A Hold ekkor csillagokkal díszítette föl az eget. Ez már tetszett a Földnek. Na jó, mondta, még teszek néhány kört, azután elveszlek feleségül. A Hold azóta is türelmesen vár, a Föld meg tovább forog, és közben huncutul a Nappal kokettál.

06

Zénon halháton úszik felettünk

Egyszer volt egy ember, aki feleségül vett egy asszonyt, azután pedig gyermekük született. A család egyszer sétálni indult a közeli dombra. Mentek, mendegéltek, amikor erős csobogás hangja ütötte meg a fülüket felülről. Fölnéztek az égre, ahol egy óriáshal úszott; a halon egy kisfiú ült, s integetett nekik. „Az a kisfiú ott fent – mondta az apa a fiának – te vagy! Amikor szeretsz, halháton úszol a magasban, s onnan látod a világot.”

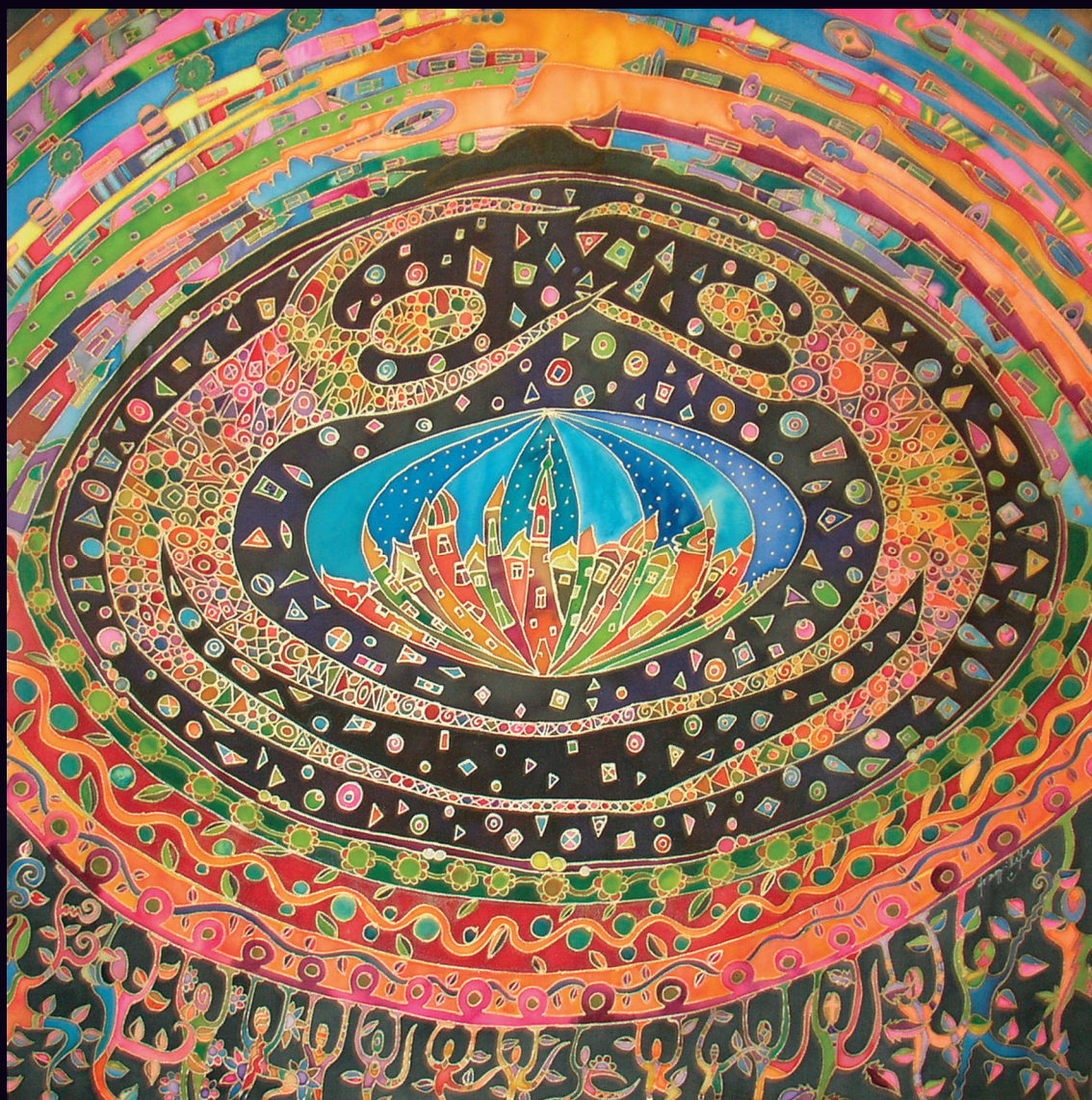

A maglét az életbe kapaszkodik lassan

Egy kertész egyszer különös hagymát talált a kertjében. A héján apró lények táncoltak, akik kacagó hangot hallattak, amikor a kertész a házába vitte a hagymát. Odabent aztán nekiállt, hogy megpucolja. Legelőször házak sorát hántotta le róla, majd mindenféle arany - és ezüstburok következett. Nemsokára két egymásba kapaszkodó angyal került a kezébe. „Csináld csak tovább!” – kérték, amikor a kertész meglepett arcát látták, aki – követvén az angyalok tanácsát – folytatta munkálkodását. Ekkor egy különös városhoz jutott, mely mintha a hagyma magja lett volna. A kertész a magot is tovább akarta bontani, ám ekkor a hagyma eltűnt, ő pedig a világegyetem peremén találta magát, egyes-egyedül.

Virágzik a lélekfa

A lélekfa magja a nemlétben van. Gyökerei a létezés nedvét szívják. Aki megszületik, bejárja az egész fát, míg egy napon a fa csúcsára jut, ahol négy madár vár rá. E madarak csöppnyi magként hajókra hullajtják az újonnan érkezetteket. A hajók felhőkön úsznak tova. Az utasok a fedélzeten várakozva a láthatárt kémlelik, s alig várják, hogy partra léphessenek. Pedig a kapitány megmondta mindenkinek: ha hisznek a kikötőben, nem érkeznek meg soha.

A szőlőszem illatontó pillanata

Az apa, az anya és a gyermekük egy délután sétálni indult. A férfi egyszer csak fölemelte a gyermeket és föl dobta a magasba. „Mit láttál?” – kérdezte, amikor a kisfiút újra a karjában tartotta. „Láttam egy házat” – mondta a gyermek. „Aztán?” „Aztán még láttam egy tornyot.” „Ez volt minden?” „Ott volt még a nap, egészen közel.” „És még mit?” A gyermek mosolyogva föl nézett rá, de hallgatott. Este, amikor a család aludt már, az apa jófajta borral teli flaskát nyitott meg. Belekóstolt az első pohárba, s megértette, mit látott még a gyermek. A kortynak csend-íze volt, amelyet nem lehet elmesélni.

Az otthon virágporos melege

Amikor virágok nyílnak szívünkben, s úgy érezzük, hogy lelkünket a tenger hullámai simogatják, néha olyan meleg árad szét idebenn, akárha bennünk kelne föl a nap. Ilyenkor vagyunk otthon magunkban, s nyugodt lép-tekkel egyensúlyozunk a magasban kifeszített kötélén, amely az élet maga. Amíg biztosak lépteink, a fény arannyal ragyog be mindent körülöttünk. Ám ha elnehezedik a lábunk, pislákolni kezd a fény, zuhanni kezdünk. A legtöbben leesnek ilyenkor, s csak kevesen kezdenek szállni, a mélység határtalan szépségével ismerkedve.

Angyali táncrend

Egyszer majd te is angyalként szárnyalsz. Ám itt és most a tánc a te jussod. Táncolj hát! Merítsd lábaiddat a tenger habjaiba, hagyd, hogy halak csiklandozzák a talpad, érintsd meg a rétek zöldjét s az ég ibolyakékjét! Hagyd, hogy átitasson a levegő, legyél híd, mely összeköti a földet az éggel! És akkor biztosan meghallod a zenét, melynek hangjaira úgy táncolhatsz, akárha repülnél.

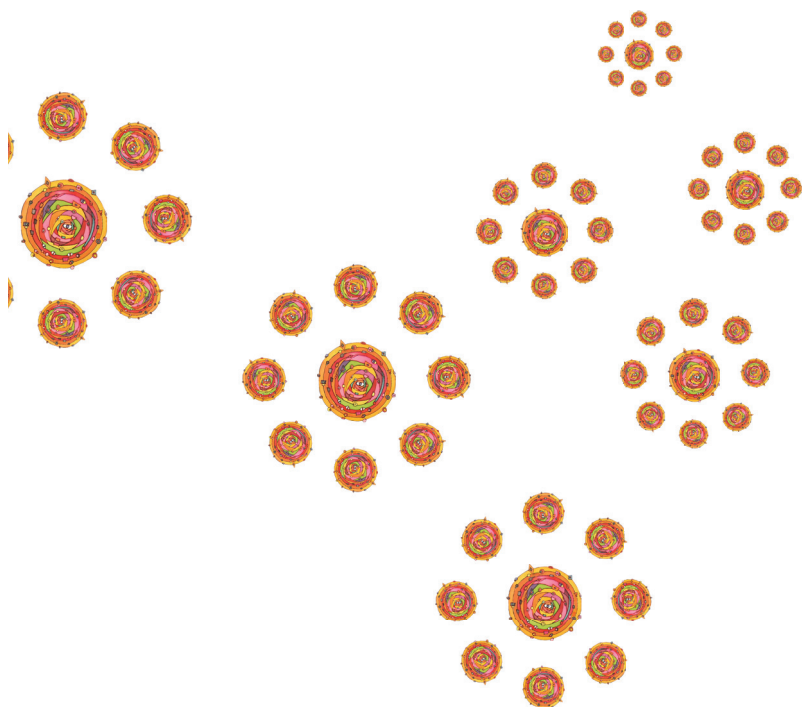

Fényes árnyéklét

Egy ember elindult világot látni. Már jó ideje vándorolt, sok helyütt megfordult, amikor rádöbben, hogy elege lett az utazásból. Fáradtan pihent meg egy mezei úton. Lógó orral bámult maga elé, amikor megállt előtte egy másik vándor, s megkérdezte, mi a baj. Ő pedig elmondta, hogy nincs kedve már utazgatni. Magány kínozza. „Meséld el nekem, mit csináltál tegnap!” – kérdezte a másik. „Ugyanaz történt tegnap is, mint már hónapok óta. Fölbredtem, vándoroltam, láttam egy-két falut meg sok-sok mezőt, amikor pedig rám esteledett, egy szalmakazalban hajtottam álomra a fejem.” „Aki tegnap voltál, az már egy másik ember: múltbéli éned – felelte a társa. – Ha akarod, fölülről nézheted őt. E magasságból messzire látsz, így fonod életté napjaidat, miközben milliónyi múltbéli társadat önmagaddá egyesíted. Csak akkor maradsz egyedül, ha elfelejted, megtagadod vagy meggyalázod tegnapi éned.”

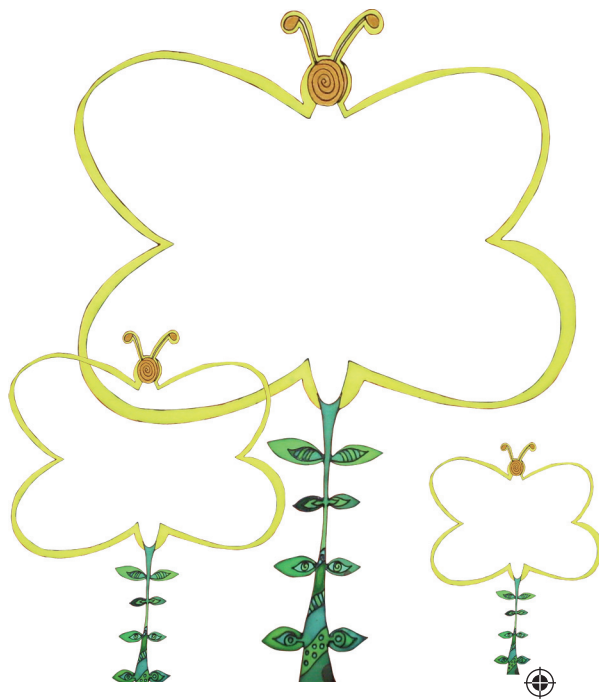

A pillangóvirág egy napja

Valahol az Óperenciás-tengeren is túl élt két tündér, akik összevitatkoztak azon, melyiküknek nagyobb a varázsereje. Napokon keresztül versenyeztek, de nem bírták eldönteni, kinek van igaza. Eközben alaposan fejetejére állították az Óperenciás-tengeren túli világot. Tiltakoztak is a halak, mert a víz felfelé folyt, a levegőbe, ráadásul tele lett fával; az ég pedig lila és sűrű lett, a madarak nagy bosszúságára. „Legyen már elég!” – hangzott innen is, onnan is. „Na jó” – felelték a tündérek, majd rendbe tették az Óperenciás-tenger környékét.

Döntöttek: jöjjön az utolsó próba. Ekkor az egyik fogott egy lepkét, majd virággá változtatta. A másik erre kapta a virágot, s lepkét varázsolt belőle. Az első tündér haragosan összeráncolta a homlokát, megfogta a lepkét, rálehelt, virágként szúrta a földbe. A másik azon nyomban kitepte a földből, és huss, a virág lepkeként kelt útra. De úgy látszik, megelégte a hercehurcát, mert cikcakkban menekült tovább, hogy a tündérek ne tudják megfogni. Azóta is így repdes, a tündérek meg hiába kergetik.

Virágból nyílik a macska

Egyszer volt két angyal. Ennek a két angyalnak volt egy-egy madara; az egyik a jövőbe, a másik pedig a múltba látott. Ha az angyalok meg akarták tudni, mi történt az idők során, illetve azt, hogy mi vár rájuk, csak földobták az égre a madaraikat, s azok elmeséltek mindent. Egyszer azonban a madarak nem tértek vissza az angyalokhoz, hanem elbújtak, s elhatározták: kifaggtják egymást arról, mi a különbség a múlt és a jövő között. Először az a madár kezdett bele a mesébe, aki a múltba látott, majd pedig a jövőt látó következett. Amikor ő is a mondani-valója végéhez ért, megállapították, hogy csupán egyetlen különbség van múlt és a jövő között. Hogy micsoda? Nos, ezt csak a macska tudja.

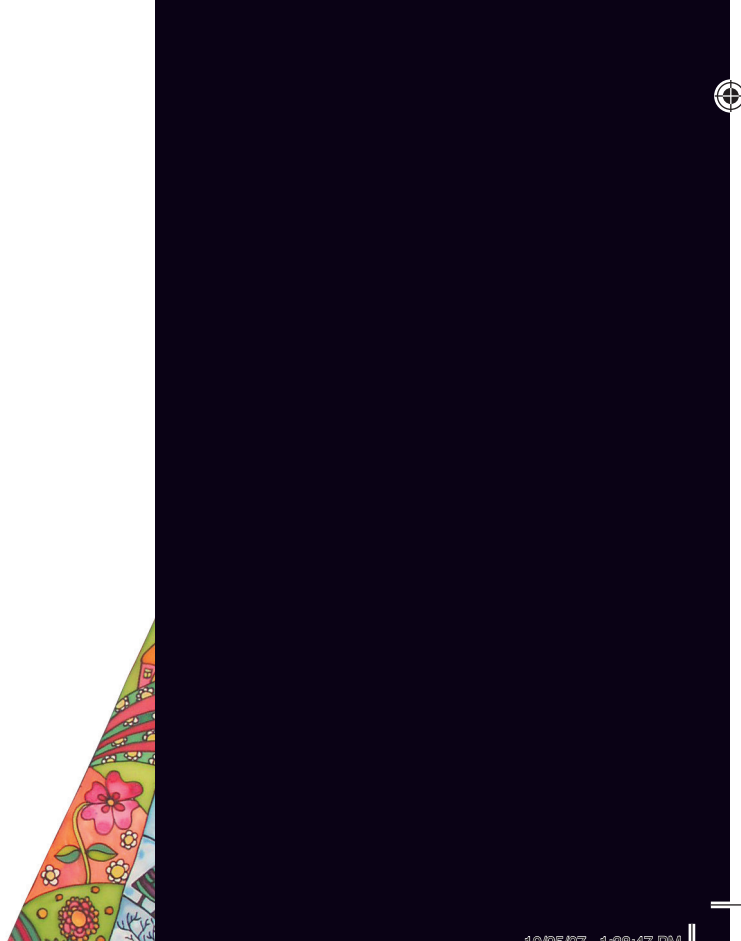

Évszakpázmák és házültetők

Egyszer egy kislány és egy kisiú elindult világot látni. Már sok mindent bejártak, amikor egy olyan mezőre jutottak, ahol óriási virágok nyíltak.” Végre megérkezünk” – suttogta a lányka, miközben aprócska gödröt ásott, s azt mondta a fiúnak, hogy szórjanak bele mindenféle magot. „Miért?” – kérdezte a kisiú. „Azért mert a testek odalent éhesek” – válaszolta a kislány. „Megezik a magot?” – tudakolta nagy csodálkozva a kisiú. „Nem, a testek lélek után áhítoznak. Mi most elültetjük a magvakat, és amikor egy-egy kisarjad, növénylélek gyökerezik meg a földben, ettől aztán a testek odalent jóllaknak.”

Hangjegyben élni a világgal

Egyszer egy énekesnő úgy döntött, hogy versenyre hív ki egy madarat, ki tud szebben dalolni. Az énekesnő kezdte. Kiállt a mező közepére, s amidőn nótába fogott: kinyíltak a réten a virágok, tarka lombot hoztak a fák, és táncos kedvű madarak jelentek meg az égen. A madár hangja nyomán viszont tágulni kezdett az ég, s amikor már nem bírta tovább a reá nehezedő boldogságot, fogta magát és elrepült. Az énekesnő a nagy csendben megérezte, hogy egyedül maradt. Ott állt a földön, s ahelyett, hogy szárnyat bonthatott volna: gúzsba fogta őt a dal.

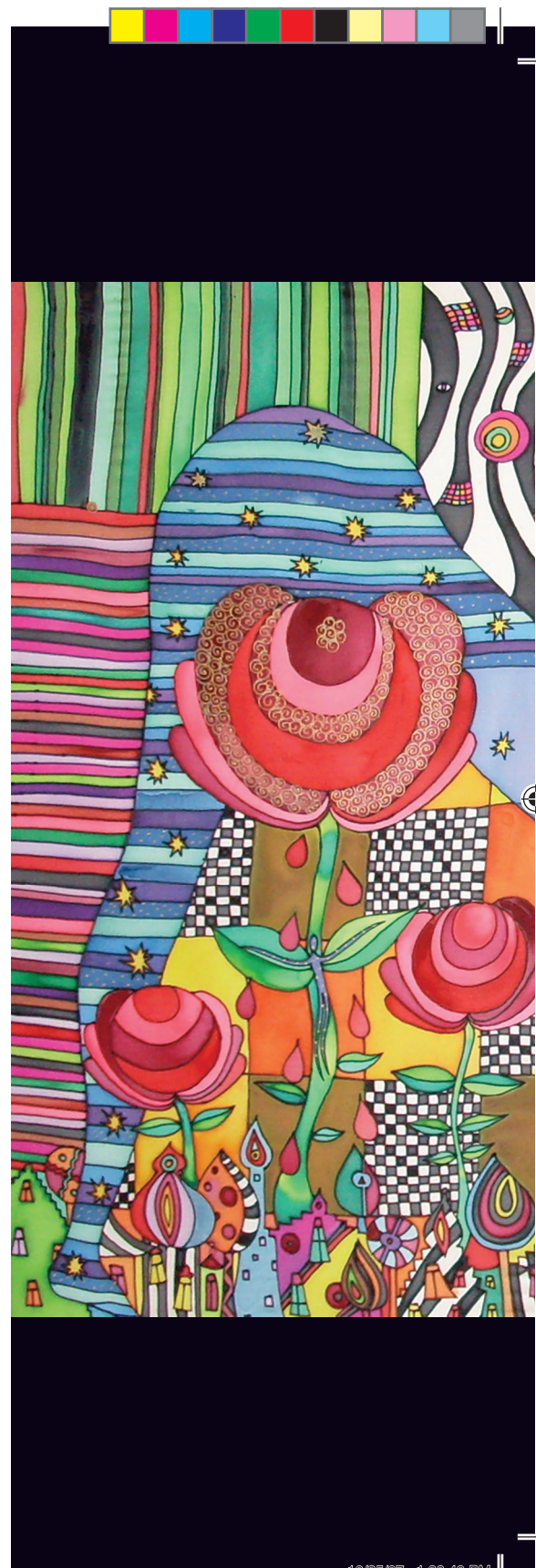

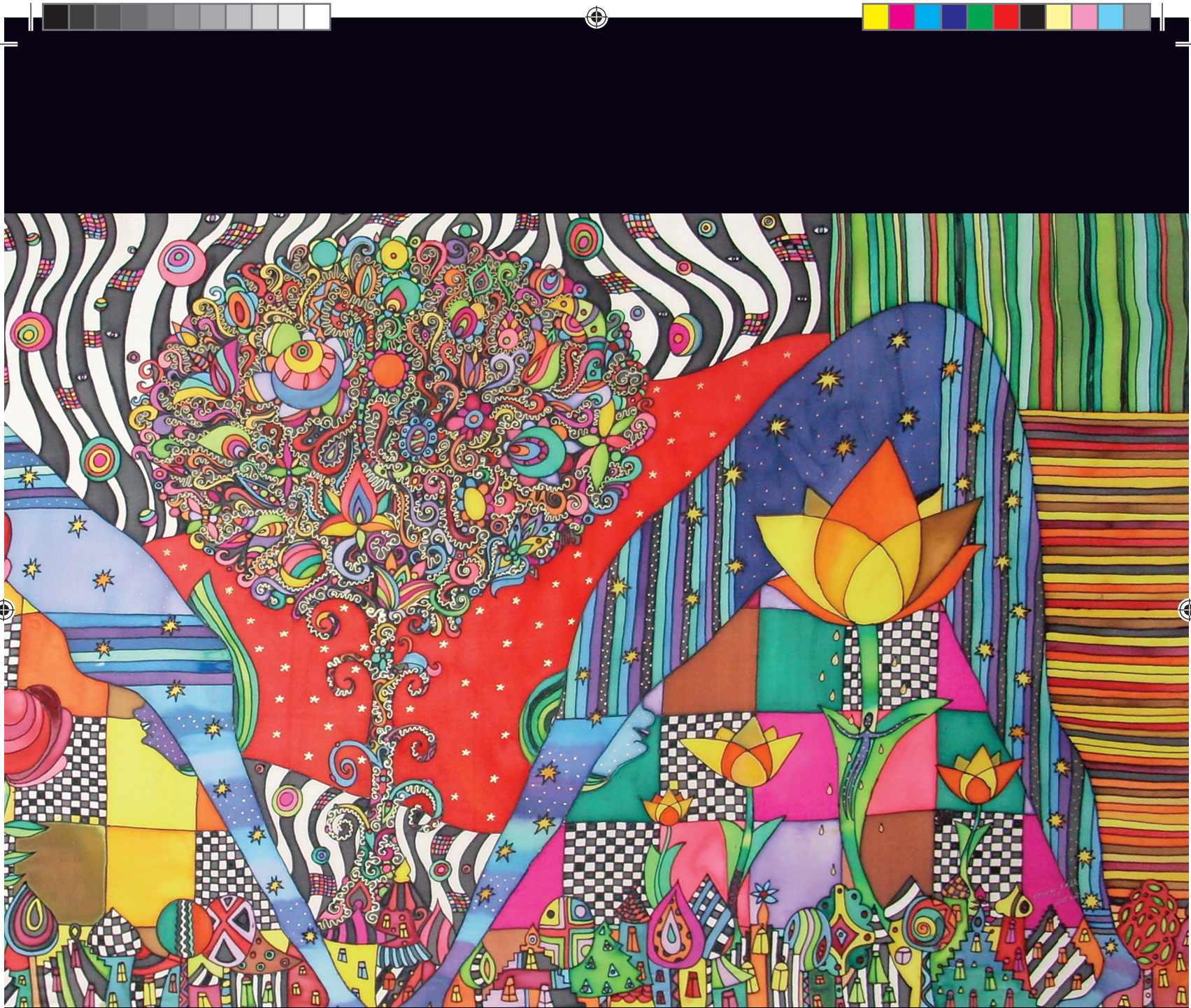
Teremtés matthelyzete

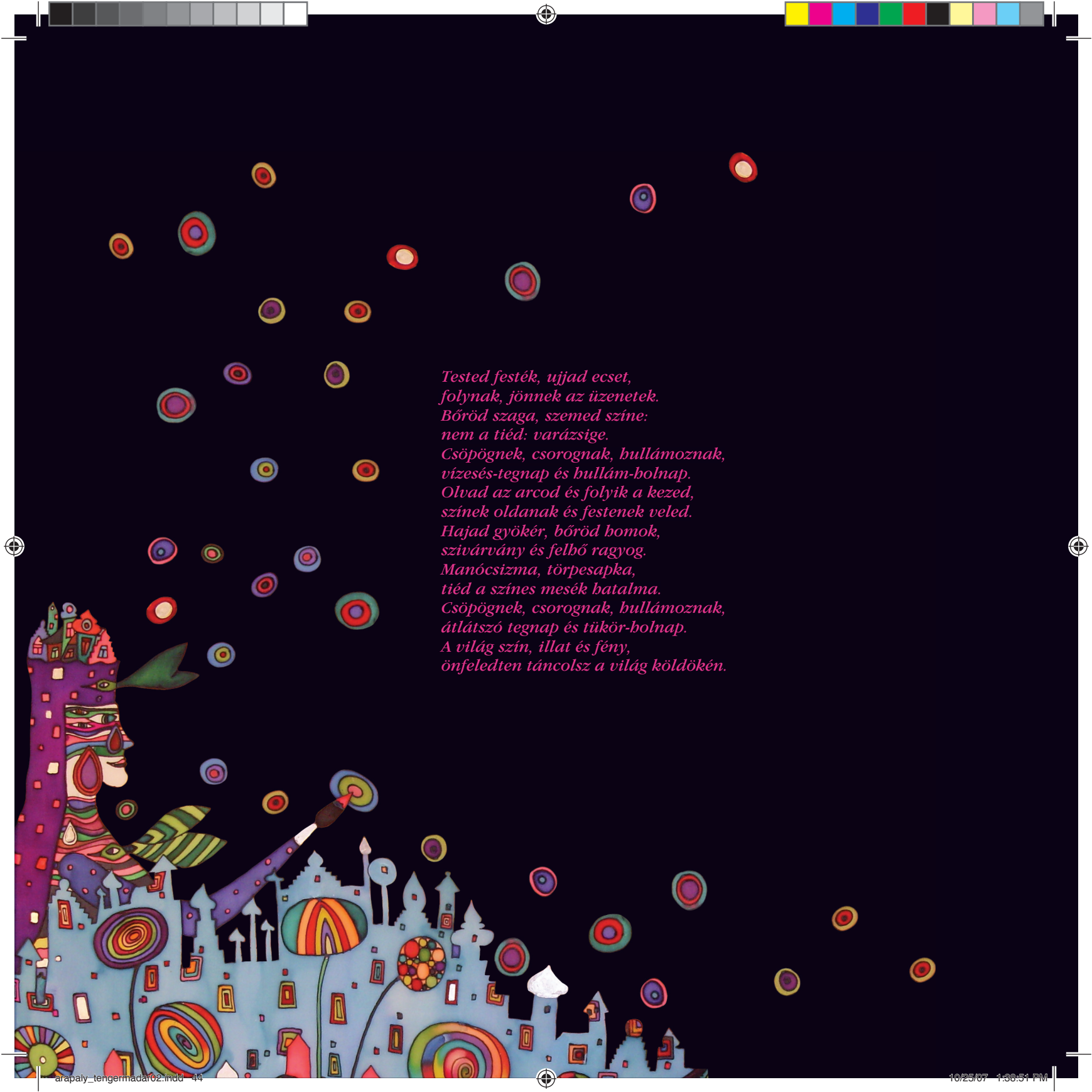
Egy napon két óriás úgy döntött, hogy kirándulnak a szigetről, ahol addig éltek. Csónakra szálltak, kikötöttek a túlparton, aztán útnak indultak. Addig mentek, men-degéltek, amíg el nem fáradtak. Ekkor egy fa árnyékában ledőltek pihenni.

„Nézd csak – mondta az egyik –, ott a fűben apró házak vannak, biztosan valami gyermek játszik velük.” Fölálltak, hogy megnézzék. Odalent aprócska lények tettek-vettek, nagy volt a láрма és a sürgés-forgás. „Ez hihe-tetlen” – mormolták az óriások, s nem tudtak betelni a pindurok látványával.

„Nézzük meg közelebbről őket” – javasolta az egyik, s nyújtott lábbal lehajoltak, nehogy rátérdeljenek a város-kára. Az egyik házban egy kisfiú éppen a leckéjét írta, amikor kitekintett az ablakon. Az égben óriások élnek, s néznek minket a magasból, kezdett a fogalmazásba. Eközben a szigeten egy óriásgyermek ugyanezt a mon-datot írta a füzetébe.

*Tested festék, ujjad ecset,
folynak, jönnek az üzenetek.
Bőröd szaga, szemed színe:
nem a tiéd: varázsige.
Csöpögnek, csorognak, hullámoznak,
vizesés-tegnap és hullám-holnap.
Olvad az arcod és folyik a kezed,
színek oldanak és festenek veled.
Hajad gyökér, bőröd homok,
szivárvány és felhő ragyog.
Manócsizma, törpesapka,
tiéd a színes mesék batalma.
Csöpögnek, csorognak, hullámoznak,
átlátszó tegnap és tükör-holnap.
A világ szín, illat és fény,
önfeledten táncolsz a világ köldökén.*

2

Árapály-Tengeremádár

2

második

Talán hét vagy nyolc éve volt. Kuporogtunk egy kölni padlásszoba padlóján. Emigrációban, súlytalanul és gondtalanul, sehol sem otthon és otthon mindenütt. Spanyol vagy olasz vörösbort ittunk, sötétet, fűszereset. Az ablakból sütött a hold, a faasztalon egy cseréptálban olíwabogyók, Réka nagy szeme világított, mi pedig énekeltünk, három fiú, egy gitár, egy szájharmonika.

Olyan egyszerűen történt minden. Rékának születésnapja volt, nálam két utcazenész haverom csövezett, napközben a forró aszfalton énekeltünk a kölni sétálóutcán, talán ha két márka összejött egész nap, egy kőkorláton törökülésben tíz perc alatt lekörmöltem a szöveget, újabb tíz perc múlva a srácok készen voltak a zenével. Lehunytam a szemem, elképzeltem Rékát és a képeit, és már jöttek is a szavak, a rímek. Tudtam, milyen Réka és az sem volt egy pillanatig sem kétséges, hogy a képeiről fog szólni a születésnap dal, és az még kevésbé sem volt kétséges, milyenek ezek a képek. Egyszerűek, áradóak, maguktól értetődőek. Színek, szagok. Mese, Réka. A képek Réka és Réka a képek. Tánc, fény. Madarak, halak, házak, fák, szemek, zöld, sárga, piros. Víz, hullámlás. Ahogy egyik szín a másikba folyik. Színes világ. Ahogy Réka látja. A világmindenség egy fél szobányi selymen, ahogy Réka térdel rajta, ujjából, szeméből folynak a mesék. Megállíthatatlanul. Egyszerűen. A születés pillanatától a végtelenségig, egyetlen képbe sűrítve. A végtelenségtől a születés pillanatáig. Mintha minden képe egyetlen nagy kép részlete volna. Minden képe ugyanaz a nagy kép. Ugyanaz a világ. Megfejtethetlen titokzatoságban, változatlan egyszerűségben.

Nézem a fotókat a legújabb képeiről. Felhívott, írjak rólok. Mióta mindketten hazaköltöztünk, egyre ritkábban látjuk egymást. Nem nagyon ismerem az új képeit. Mégis azt gondoltam, mi sem egyszerűbb, ismerem őket, az utolsó vonalig, színárnyalatig. Hosszan mesél róluk a te-

lefonban. Hogy ő már nem az a manó lány a meseképekkel, mint ahogy a dalban írtam, évekkel ezelőtt. Sok mindenben átment, az alkotás már nem csak tánc és öröm, de szenvedés is, a világ már nem olyan egyszerű, de összetett, kínzó, vallató, megfeszítő. Nézem a képekről készült fotókat, már hetek óta, hordom őket a zsebemben, néha előveszek egyet, keresgetem a szavakat, keresem a véleményemet a színes vallomásokról. Réka megnehezítette a dolgom. Keresem a képeken a szenvedést, a kínt, a megfeszítetlent, azt, amitől Réka már nem olyan egyszerű. Nem értek a képzőművészethez, rejtély számomra a selyemfestés, amit Réka művel, soha nem fogom megérteni – valami műanyag túlvilágra viszi a festéket egy csövecskéből a selyemre, valamilyen rejtélyes módon először kontúrokat húz, amiken aztán egy másik módszerrel felvitt szín nem tud áttörni, így keletkeznek a formák, színek, alakok. Teljesen abszurd, hogy nekem kell erről írni. Még abszurdabb, hogy megtaláljam az egészben a szenvedést, Réka alkotásának a szenvedését, az meg aztán végképp megoldhatatlan, hogy meglegyeljek a titokzatos formákban a világ kínját. Az egész feladat ezzel az írással most nagyon bonyolultnak tűnik. Egyik pohár bort iszom a másik után, azt hittem, egy hete leszoktam a cigiről, most hajnal kettőkor mégis elbiciklizem a legközelebbi benzinkúthoz kétségbeesésemben, fújom a füstöt a konyhaablakban, nézem a fotókat. Gond nekem most ez az írás.

És akkor eszembe jut a hét vagy nyolc évvel ezelőtti este. Ott az emigrációban, súlytalanul és gondtalanul, sehol sem otthon és otthon mindenütt. És már tudom, mit gondolok Réka képeiről. Emigráció. Belső emigráció. Megállíthatatlanul. Egyszerűen. A születés pillanatától a végtelenségig, egyetlen képbe sűrítve. A végtelenségtől a születés pillanatáig. Mintha minden képe egyetlen nagy kép részlete volna. Minden képe ugyanaz a nagy kép. Ugyanaz a világ. Megfeszítő titokzatosságban, változatlan egyszerűségben. Madarak, halak, házak, fák, szemek, zöld, sárga, piros. Víz, hullámozás. Ahogy egyik szín a másikba folyik. Színes világ. Ahogy Réka látja. És könnyek. Persze, a könnyek. És persze, az egyik képen fekete hattyúk úsznak a fehérek felett, a másikon egy emberfejben, melyben fa gyökerezik, a szivárványos tenger megint csak könnyektől elmosódott, mintegy tükrök által homályosan, a harmadikon egy kiterített, kiszolgáltattott, meztelen női testet átdöf az életfa, szemérméből fekete madár röppen ki. Ha nagyon akarom, persze, látom én is az egyetemes szenvedést. De ez akkor is, így is egy kerek világ, ahogy Réka látja. A formák, a szimbolikus, mégis egyszerű és maguktól értetődő alaplolgok (madarak, fák, halak, házak, virágok, égitestek, emberek) túlbuzgóságukban is egyetlen univerzumot alkotnak, a világot, ahogy Réka látja. Szívvel, könnyekkel, átdöfött, kiszolgáltattott, meztelen testtel, fekete hattyúkkal és ágyékmadarakkal – de titokzatos egységben. Színek, szagok. Mese, Réka. A képek Réka és Réka a képek. Tánc, fény. Madarak, halak, házak, fák, szemek, zöld, sárga, piros. Víz, hullámozás. Ahogy egyik szín a másikba folyik. Színes világ.

Tested festék, ujjad ecset, folynak, jönnek az üzenetek. Bőröd szaga, szemed színe: nem a tiéd: varázsigé. Csöpögnek, csorognak, hullámoznak, vízesés-tegnap és hullám-holnap. Olvad az ar-

cod és folyik a kezed, színek oldanak és festenek veled. Hajad gyökér, bőrröd homok, szivárvány és felhő ragyog. Manócsizma, törpesapka, tiéd a színes mesék hatalma.

Réka, folynak testedből a mesék, mítoszok. Egyszerűen, maguktól értetődően. Súlytalanul és gondtalanul, sehol sem otthon és otthon mindenütt. Belső emigráció a festészeted, olyan, ami nem zárja el magát semmitől és senkitől – azért emigrálsz ebbe a világba, hogy üzeneteket hozál onnan nekünk. Így mindenki csodálkozó vendég is lehet ebben a világban. Minden képed egyetlen nagy kép részlete. Minden képed ugyanaz a nagy kép. A születés pillanatától a végtelenségig. A végtelenségtől a születés pillanatáig. Rajta minden őselem: föld, víz, levegő, tűz. Alsó, felső, középső világ szintjei és az azokat összekötő életfa, ahogy azt a sámánok látták – a valódi és egy szellemi, örök, állandó világ közötti közvetítők. Akiknek poklokra is kell néha szállniuk, hogy megkaphassák az üzeneteket. Mert igen, ilyen sámánféle vagy te is, egy szellemi világmindenség állandó üzeneteit fested egyetlen nagy képen, mely egy örökké változatlan őszállapotról szól, olyan alapidolgokkal, melyek azok, amik: madarak, fák, halak, házak, virágok, égitestek, emberek, színek – szenvedés, öröm, tánc, létezés. A te belső emigrációd itt zajlik, az „ideák” világában, platóni értelemben. Mert ezek a festmények, ez az egyetlen nagy kép újra és újra barlangrajz is. A barlangrajzok üzenetek belső, igaz énünkről, örökkévaló mítoszok tudatunk barlangfalára pingálva. És jegyezzük meg: női mítoszok. Mint ahogy minden mítoszban földanyáról van szó, mint ahogy, valljuk be, az alkotás, a szülés női dolog. Ülsz a való világnak háttal, egy másik, valóbb világgal szemben, és hagyod, hogy folyjanak át testeden az üzenetek.

Olyan egyszerűek ezek a képek. De ne haragudj, nem találok pontos szavakat rájuk. Csak mormolom újra és újra ugyanazokat, mint ősi ráolvasások varázsigéit. Üzenj még sokat nekünk!

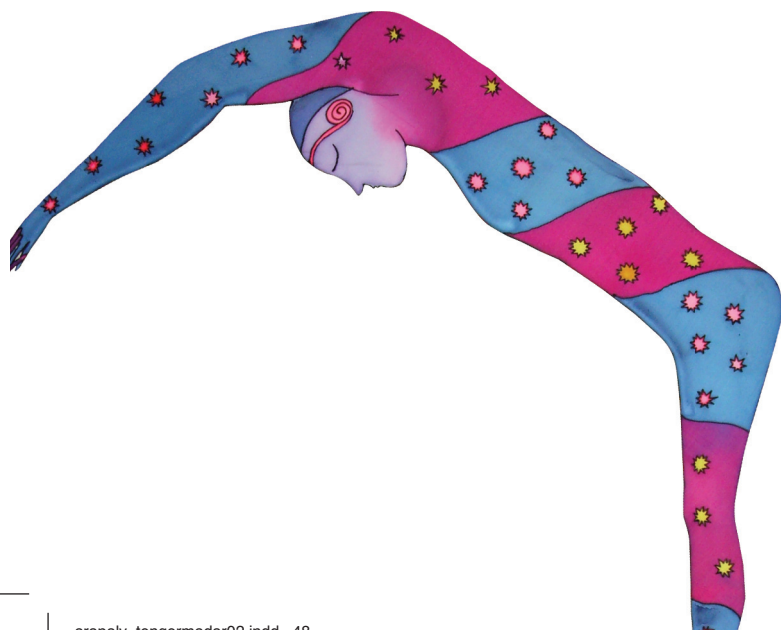
Jónás Péter

01

Eggyé válás előtt

Volt egyszer egy fiú és egy lány. Nagyon szerették egymást, de egy gonosz várúr két toronyba zárta őket, ráadásul a tornyok közé még labirintust is építtetett. A szerelmesek furtonfurt azon fáradoztak, hogy kijussanak a toronyból. A fiú hónapokig tartó fáradtságos munkával végre elreszelte a vastag ablakrácsokat, s leereszkedett a mélybe. Heteken-hónapokon át bolyongott a labirintusban, míg egy reggel végre megpillantotta a lány tornyát. Szíve a torkában dobogott, amikor belépett. Ám a torony üres volt, mert időközben a lány fondorlatos módon ugyancsak kiszabadult a rabságból, s ő is nekivágott a hosszú útnak. Természetesen hiába kutatott a másik toronyban a fiú után. De egyikük sem adta föl a harcot: újra elindultak, hogy egymásra leljenek. Épp a labirintus közepén találkoztak. Itt azután nagy lakodalmat csaptak, és még ma is élnek, ha meg nem haltak.

02

Holdfényes mezők násza

Volt egyszer egy ember, aki egy éjszaka különös magra bukkant a kertjében. Ez a mag sápadtan világított, közelről nézve épp olyan volt, mint a hold sarlója. Az ember még aznap éjjel elültette. A mag másnapra óriásira nőtt, s tele volt virággal. Az ember nagyon kíváncsi lett, milyen gyümölcsöt hoz majd a fa. És láss csodát! A virágokból estére fekete hattyúk hullottak a földre, sziszegve a fa köré gyűltek, inni kezdték a fa törzséről aláhulló harmatot. Minden egyes korty nyomán világosabb lett a hattyúk tolla, de világosodni kezdett az ég is. Mire a nap fölkelt, a hattyúk tolla kifehéredett, mint a vászon. Az ember odatérdelt melléjük, nézni kezdte a rajtuk megjelenő képeket. Így telt el a nap, aztán besötétedett, és újra megjelentek a fekete hattyúk a fa körül. Az ember pedig egy olyan embert pillantott meg, aki a kertjében épp egy különös magra bukkant.

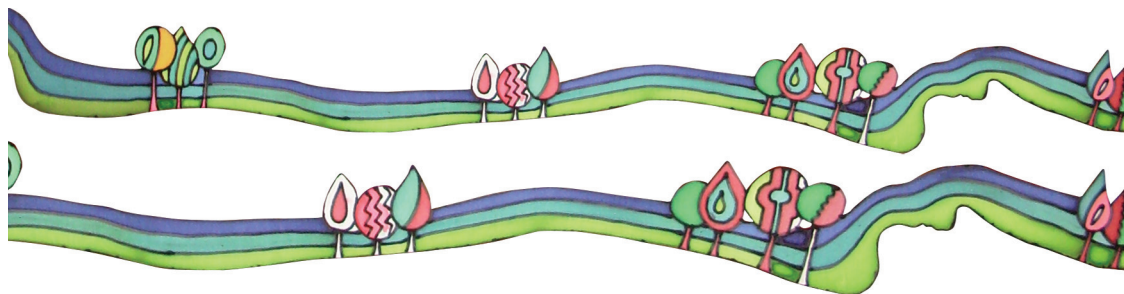

Álarcok szerelme

Egyszer két álarcos ember találkozott a réten. „Hát te ki vagy?” – kérdezte az egyik. „Én te vagyok” – válaszolta a másik. „Nem hiszem, vedd le az álarcodat!” – kérte emez. „Jó” – hangzott a válasz, s amaz levette az álarcát. Igazat mondott, szakasztott úgy nézett ki, mint a másik. De csak egy pillanatig, mert ekkor a másik is levette az álarcát. „Látod, én nem én vagyok, hanem ő” – mutatott egy akkor érkező harmadik álarcosra.

„Nem, nem – mondta ez – mert ez csak álarc rajtam” – s levette, de alatta egy újabb álarc volt. Erre a másik kettő is bevallotta, hogy még sok álarcot viselnek. „Hát akkor nézzük meg, ki van az álarc alatt!” – kiáltották elkésere-
redve.

Mire az utolsó álarc is lehullott, este lett, s nem láttak semmit. „Várjuk meg a reggelt!” – mondták, s magukra terítették az álarcaikat, hogy éjszaka ne fázzanak.

Sose horgásszatok macskát!

Egyszer találkozott két hal és két macska. „Honnan jöttök?” – kérdezték a macskák. „Mi az idők végtelen útját járjuk, mindenhol voltunk, és mindent tudunk” – válaszolták a halak. – Látjuk a jövődőt, ismerjük a jelek megfejtésének titkát, s a víz alatt is tudunk lélegezni.”

„Minden élő a vízben született, így legendáitok gyökerei is innen származnak” – fűzte hozzá büszkén a másik hal, s kíváncsian várta, mit mesélnek a macskák.

„Ó, bölcs halak, a mi tudományunk hozzátok mérve igen csekély – mondta az egyik. – Ám mi valami olyat tudunk, amiről nektek fogalmatok sincs, ez pedig a dorombolás.” „Bizony” – bólogatott a másik macska, és miután fényesre nyalta a bundáját, elrepült.

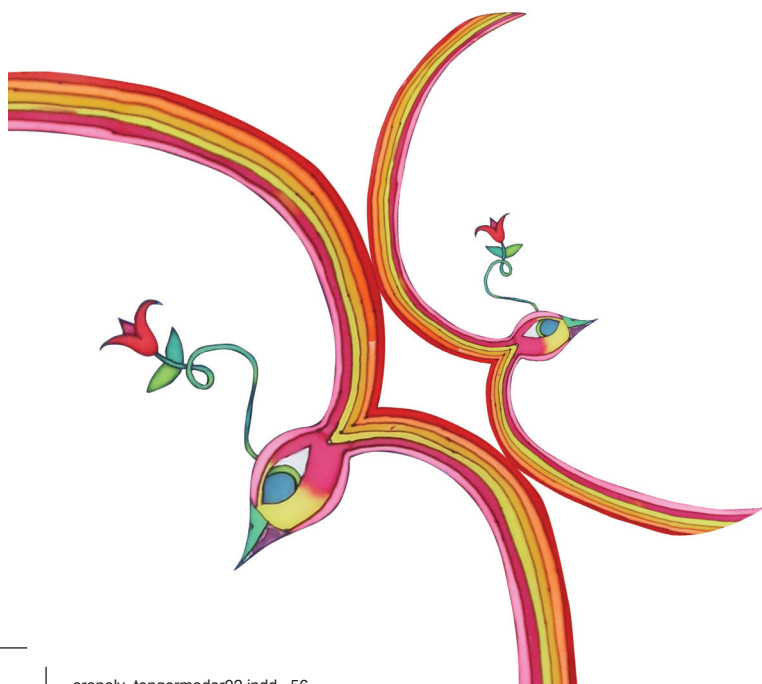

05

Szárnymeleg holdhinta

Volt egyszer egy hal, aki megunta a víz alatti életet, s ezért a felszínre úszott és vágyakozva nézegette az arra repülő madarakat. „Milyen jó lenne, ha én is tudnék repülni!” – gondolta. Egyszer aztán megszánta őt két madár. Kiemelték a vízből, fogtak egy hintát, föllógatták a holdra, s ráültették; még pecabotot is kapott, amelyre a holdról letört kis darabot akasztották csalinak. Így himbálózott, kezében a bottal, míg kapása nem lett. Először dombok, aztán házak, majd fák, és felhők, legvégül pedig egy jókora templom akadt a horgára. A hal nagyon boldog volt, a levegőben ide-oda lengett, s mindenféle kunsztot mutatott be a körötte repkedő madaraknak, akik hatalmas tapssal jutalmazták a legszebb mutatványokat. A hal ezután fölhagyott a pecázással, s már csak a cirkusznak élt. „Most egy igen veszélyes szaltó következik!” – jelentette be egy napon. Ám elvétette az ugrást, beleesett a vízbe, s megfulladt, mert már nem tudott úszni.

Gólyahíres körtánc

Volt egyszer egy palota, amelyben tizenkilenc lány lakott. E lányok nagyon szerették a táncot, amikor pörögtek-forogtak, megnyílt köröttük az ég, és a színes rések-ből madarak, felhők és vitorlások úsztak elő.

Egyszer tánc közben megnyílt alattuk a föld, és a palota közepén kék vízű forrás fakadt. A lányok közül a legtüzesebb a vízre ugrott, s ott táncolt tovább. Gyönyörű fa sarjadt ki a fejéből, mely óriásira tágította az ég boltozatát. A lány pedig testében és lelkében egyre nagyobb gyönyörűséget érezve, addig forgott, amíg az égen meg nem jelent három gólya, s körbe nem fogták őt. Egy év sem telt el, és már húsz lány élt a palotában.

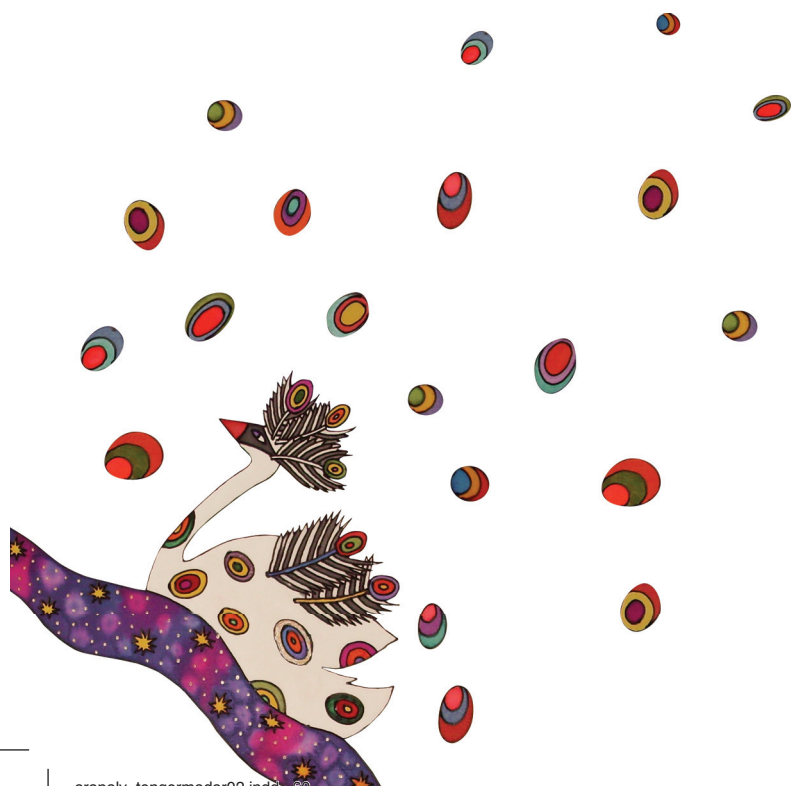

07

A szarvasugrás pávaszemes tekintete

Volt egyszer egy csodálatos pillanat, amikor a víz felett ugró szarvasok háta különös vonalat alkotott, amikor két hattyú pont ott lebegett a vízen, ahol kellett, és amikor a pávatollakon is különleges módon csillant meg a napfény. De ez még nem volt elegendő. A pillanatot meg kellett ragadni, meg kellett állítani, s nincs ennél nehezebb. Ezért hát: el kell mesélni valamiképp, és akinek sikerül, az észlelheti, hogy nézik, sőt figyelik őt. Ott az arc, a figyelő arca, egy másodpercre ez is látható. Ám a pillanat gyorsan elmúlik, bizony, egy pillanat alatt vége lesz, pont úgy, mint most ennek a mesének.

Királynők menyegző előtt

Egyszer egy gonosz varázsló elrabolta a király mindkét lányát. Az agg uralkodó szíve majd meghasadt bánatában, s ki is hirdette országában, hogy annak adja lányai kezét s fele királyságát, aki megszabadítja őket a varázsló börtönéből, mely egy magas hegy tetejére épült. Egy napon arra járt egy királyfi, aki messze földön híres volt az okosságáról. Ezernyi furfanggal próbálta megközelíteni a tornyot, de nem tudott kifogni a varázsló eszén.

Nem sokkal később egy juhászlegény indult a toronyhoz. Amint a közelébe ért, madártollakat aggatott magára és gyönyörű hangon füttyülni kezdett. A varázsló ekkor kinyitotta a toronyszoba ajtaját, és hallgatni kezdte a dalt. Rövidesen könnyek tolultak a szemébe, s mozdulatlanul hagyta, hogy a hercegkisasszonyok elvegyék tőle a toronyszoba kulcsát. A kiszabadult rabok aztán boldogan ugrottak a juhász nyakába. Látta ezt az okos királyfi, s fölháborodva kérdezte a varázslót, miként lehetséges, hogy az együgyű füttyszó ilyen nagy hatást ért el nála. „Tudod öcsém – mondta a varázsló –, a gondolkodás ellen fel vagyok vértézve, ám a daltól mindig elgyengülök, mert – mutatott ekkor a szívére – valahol itt hallom.”

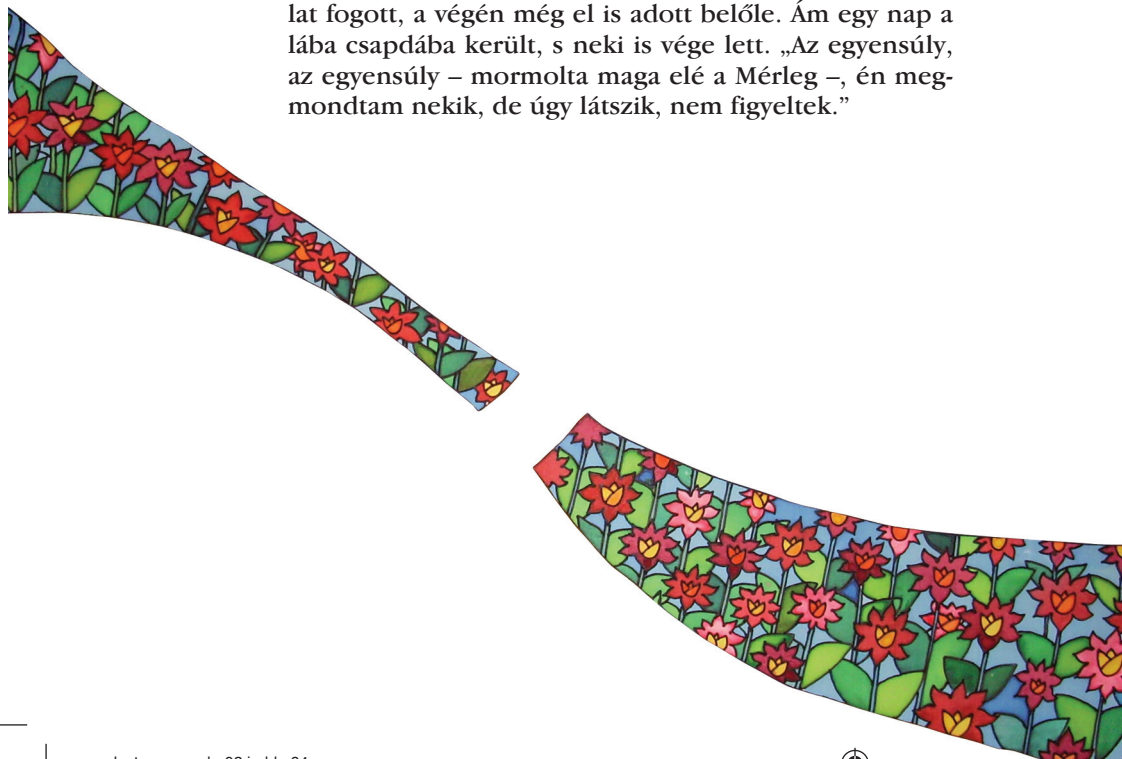

A jégmadár útja

Élt egyszer két jégmadár. Egy napon elindultak, hogy megismerjék a világot. Először a jövő titkát kutatták, s szemüket a csillagokon tartva járták az ég hatalmas országútjait. Utazásaik során találkoztak az összes csillagjeggyel, akik megosztották velük tudományukat. Így tudták meg a Nyilastól, hogy a Távol-Keleten néhol sámánmadárként tartják számon fajtájukat, a Bak pedig azt mesélte, hogy a görög mondák szerint, Aiolosznak, a szelek urának leányát, az istenek a tengerbe veszejtették, ám miután megszánták, jégmadárrá változtatták.

A legérdekesebb mesét az Oroszlántól hallották. Eszerint a keresztények úgy tartják, hogy a jégmadarak tollaikon Mária színeit viselik, amelyek minden évben csodálatosan megújulnak, miként Mária születés utáni szüzessége. A két jégmadár útjai ezután elváltak.

Az egyik tovább repdesett az égen, hogy még többet tanulhasson, ám közben elfelejtett enni, lesóványodott és elpusztult. A másikat viszont nem érdekelte többé a tudás, inkább éjt nappallá téve vadászott, rengeteg halat fogott, a végén még el is adott belőle. Ám egy nap a lába csapdába került, s neki is vége lett. „Az egyensúly, az egyensúly – mormolta maga elé a Mérleg –, én megmondtam nekik, de úgy látszik, nem figyeltek.”

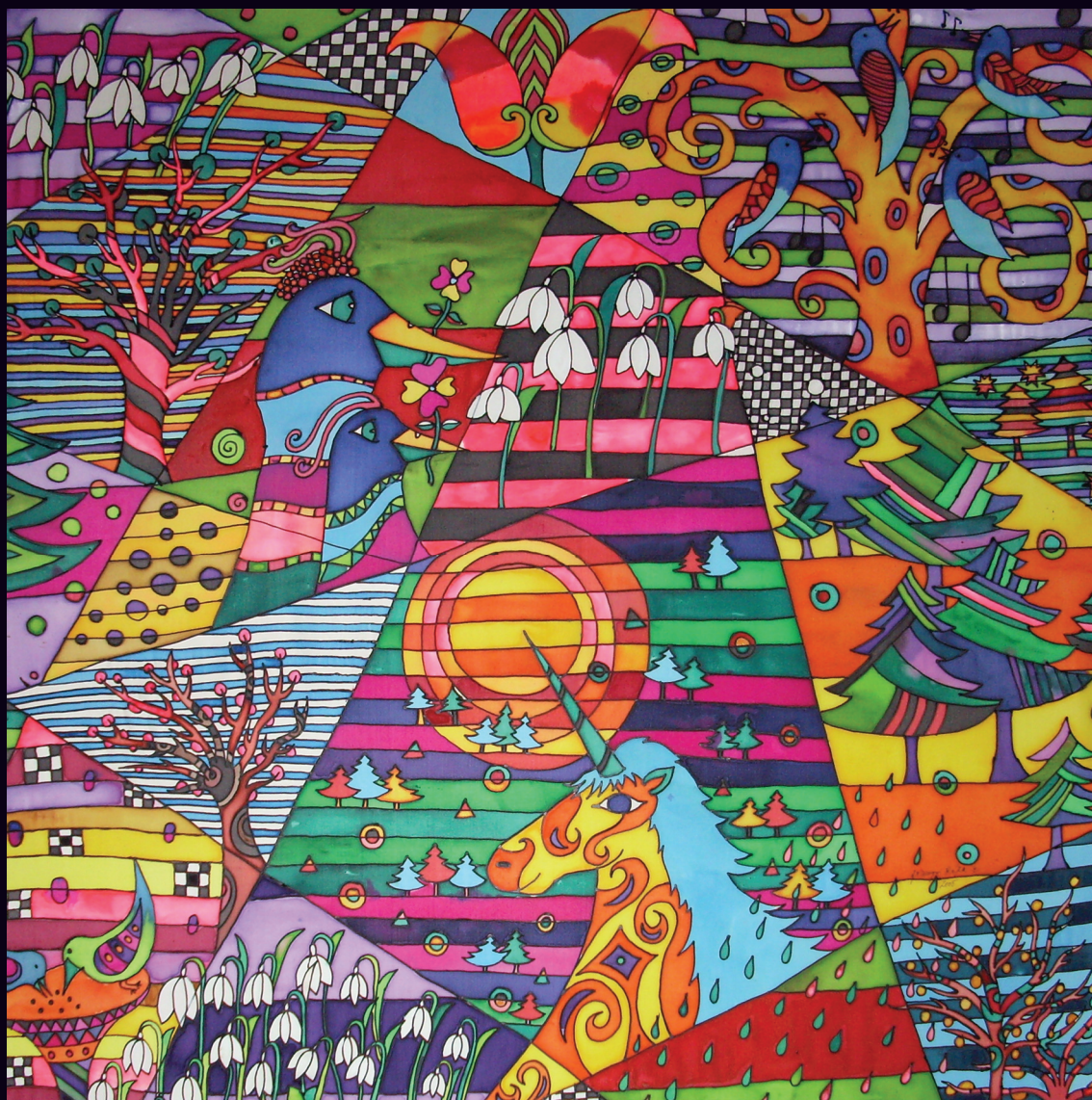

Így látják az egyszarvúak a világot

Az egyszarvúakról azt tartották, hogy különleges részletekben érzékelik a világot, ráadásul ezek a részletek határok nélkül olvadnak össze bennük. Ha egy unikornis kinyitotta a szemét, számára egy virág madárfejben nőtt tovább, az illatok napfényben folytatódtak, a fák gyökerei esőcseppekben eredtek, egy rügy hatalmasabbnak érződött, mint például az óriásfenyők. Az egyszarvú mindent egyszerre érzékelt. Számára a lét összes pillanata külön virág-, madár- vagy illatlét volt, s egy lépésével egyik világból a másikba jutott, föloldva az időt, ugyanakkor föl is oldódva benne. Nem csoda, hogy az unikornis szarva egyre nagyobb becsben állt a vadászok körében: a királyok vagyonokat fizettek egy trófeáért. Így azután az egyszarvúak elmenekültek a jövőbe, de a múlt morzsái mindig megkönnyeztetik őket. Így keletkezik a harmat.

Hundertwasser és a festőlány fabulája

Volt egyszer egy lány, aki elindult világot látni. Ment-mendegélt, míg egy olyan tájra nem érkezett, ahol minden fehér volt, s ezért nem látott semmit. Tapogatózva ment tovább, amikor jajgatást hallott. Kinyújtotta a kezét a hang felé, s valami puha tollas dolgot tapogatott ki: egy madár volt az. „Érzed? A szárnyam beszorult valahova” – mondta a madár. A lány kiszabadította a foglyot, aki hálából egy ecsetet ajándékozott neki. A lány óvatos vonalat húzott az égre. Az ecset nyomán szín ömlött a világra, s a festőlány rövidesen kék és lila házak között állt, narancsszínű ég ragyogott rá, a madár pedig zöld tollakat kapott, s egy tulipánfa ágain ücsörgött. De a lány még nem volt elégedett, ezért aztán ablakokat meg szemeket festett maga köré.

„Jól van – mondta a madár –, megtarthatod az ecsetet; egy festőé volt, aki úgy vélte, hogy a szemek ablakok, az ablakok pedig szemek.”

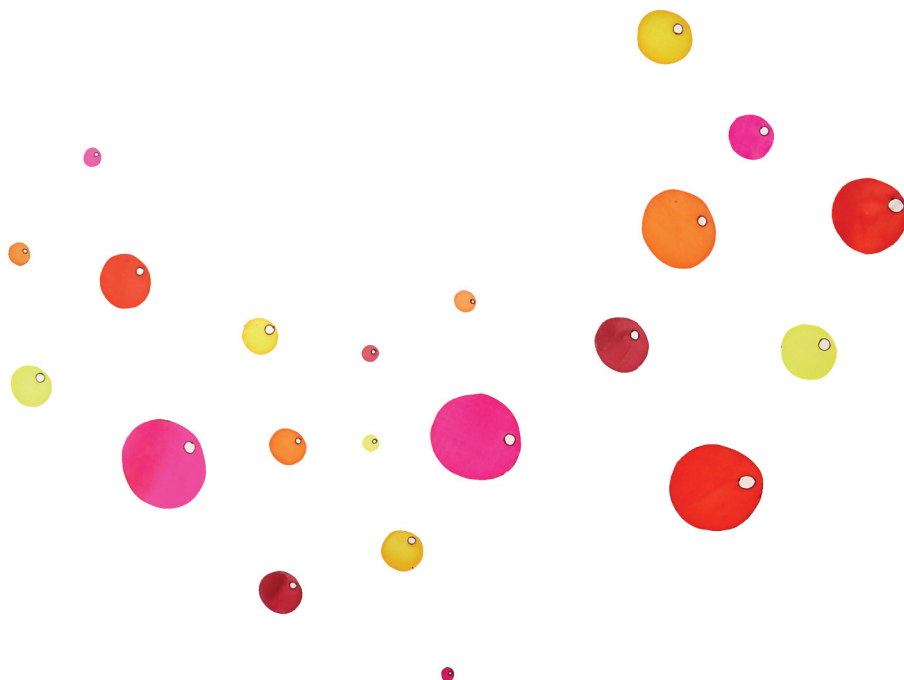

Amikor a buborék szétpukkan

Volt egyszer egy ember, aki elindult az üveghegyeken túlra. Ment-mendegélt, míg egy hatalmas folyóhoz nem ért. A folyó partján találkozott egy angyallal, aki szappanbuborékot eregetett. Amikor az angyal meglátta, meg kérdezte tőle, hova tart. „Én bizony csak úgy vándorlok” – füllentette az ember, mert attól tartott, hogy az angyal majd lebeszéli az előtte álló hosszú útról. Az angyal erre jó utat kívánt neki. Az ember átkelt a folyón, és csak vándorolt, vándorolt. Társai is akadtak: egy másik ember, két madár, s két pillangó, de hiába kémlelték a látóhatárt, csak nem tűnt fel az üveghegy. Azóta is vándorolnak, és senki sem tudja, meddig jutottak. Az angyal pedig ott áll a folyóparton, s még mindig szappanbuborékokat ereget. Ott és így készül az üveghegy.

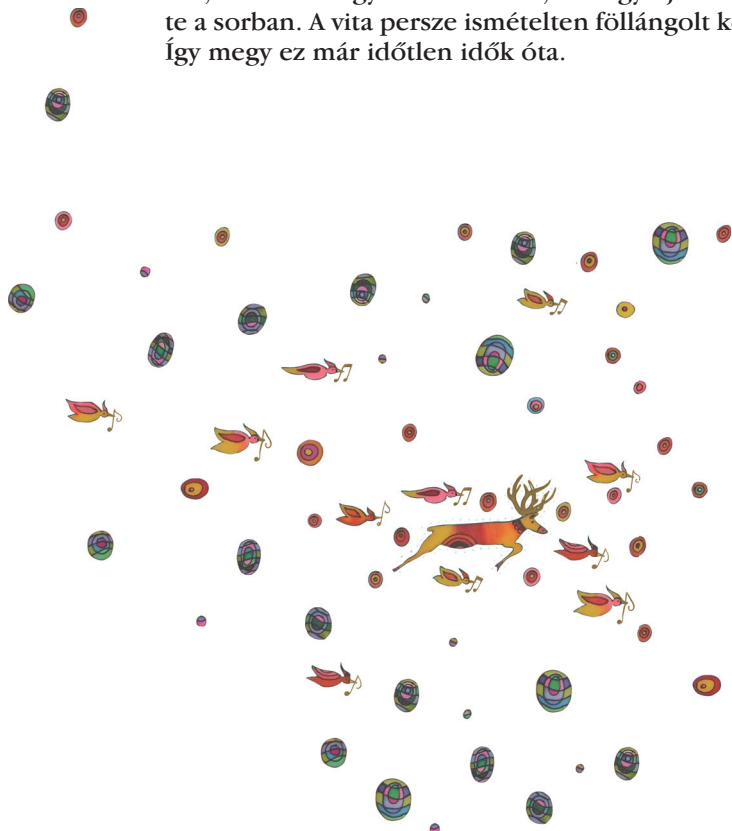

Télmeleg tavaszvágy

A telet és a tavaszt is tündérek hozzák. Az egyik teste hóból van, fenyőfák és jégékszerek díszítik, míg a másiké csupa zöld, és virágoktól illatozik. E tündérek örökön vitatkoznak, hogy melyikük szebb és hasznosabb. „Bennem piheni ki magát a természet, s gyűjt erőt, hogy aztán majd virulhasson és dalolhasson” – érvelt a tél tündére. „Igen, de a te fehérségeddel szemben én színes vagyok, és csak az én melegemben éled föl a világ” – vágta rá a tavasz.

Pereltek, vitakoztak volna még tovább is, de közben nyár lett, aztán meg ősz. Majd megint télre fordult az idő, de ez már egy másik tél volt, s őt egy új tavasz követte a sorban. A vita persze ismételten föllángolt közöttük. Így megy ez már időtlen idők óta.

Fagy-hal-álom

Egy indián rege szerint a világmindenség közepén hatalmas hal lebeg. Körötte megszámlálhatatlanul sok bolygó és csillag úszik egymásba illeszkedve, hogy megtartsák a földet, az egyetlen bolygót, amelyen élet is sarjadt. Ezek az indiánok úgy tartották, hogy a föld zöld-leány; testét virág borítja, s a szeretet forrása táplálja. Az indiánok azt regélték, hogy a föld körbe-körbe úszik a mozduatlan hal körül, s addig lesz élet a bolygón, amíg a föld mozog. Ha megáll, nem lesz már rajta mező, sem pedig szeretet: hideg lesz, zöld nélküli és bölcs, olyan, mint a többi bolygó.

A szélrózsa illatútjai

Ha a bőrödön illatok és színek simogatását érzed, szádban pedig sárga virágpör édes íze olvad; ha szemedet az ég kékje tölti ki, miközben meleg járja át szárnyaidat, és a rét valamennyi virága neked integet. Ha érzed, ahogy a margaréták, mezei virágok, kakukk-szuokfű illata legbelsődet csiklandozza, végtelen mámor jár ár, magába ölel és végigcsókol; ha érzed, ahogy az illatos levegő feldob, aztán magához vonz, habos felhőket alád terítve. Ha érzed, hogy az élet végtelen, te örök vagy benne, mint a zene vagy a tánc, mint az illatár és az öröm, ha érzed, hogy minden te vagy, benned egyesül valósággá az álom, akkor tündér, pillangó vagy gyermek vagy. Ha nem érzed már akkor felnőttél, s vége a mesének.

A nő és a növekedés édes kínjai

Élt egyszer egy lány, aki nagyon szeretett tornászni. Nyughatatlanul ide-oda száguldozott, bucskázott, spárgázott, föl-le ugrált, előre-hátra hajladozott. Egyszer aztán találkozott két madárral.

„Jaj, jaj, megsebesültünk!” – hallotta siránkozásukat. „Hol vagytok?” – kérdezte a lány, mert nem látta a bajba jutottakat. „Mi egy másik világban vagyunk – sóhajtották a madarak. – Csak akkor menthetsz meg minket, ha hátrahajolsz, s tested hídként kínálod megszabadulásunkra.” A lány kacagva engedelmeskedett a kérésnek. Ám amikor hátrahajolt, ujjai belegyökereztek abba a világba, ahol a fekete madarak voltak, azok pedig átcusszantak rajta keresztül, ide a miénkbe. A lány azóta itt sincs, és ott sincs, itt is van, meg ott is: két világ közé szorult.

A vásznonról

„Te vagy ez tér, melyben az ébrenlét, az alvás és az álom állapotai megjelennek és eltűnnek. Te vagy Az, ami még az alvás állapotában is teljesen tudatos. Ezek az állapotok és minden, ami azokban van, kivételül egy tiszta és makulátlan vászonra. Te vagy ez a vászon! Ennek nincsenek tárgyai vagy alanyai. Csak van! Hadd játszódjanak viharok, tüzek, románcok és szenvedések a vásznon! Ez nem befolyásolja a vásznat, ami te vagy!”

(Sri H. V. L. Púndzsa)

3

Árapály-Tengeremádár

3

harmadik

„...a lány azóta itt sincs, és ott sincs, itt is van, meg ott is van: két világ közé szorult” – fejezi be Károly az utolsó mesét, és ezzel a mondattal az életemben is lezártam egy korszakot.

Elég a bolyongásból, a képzelt világokból, a múltból, abból, hogy még a halálkapun is dörömbölök, mert égetnek a kérdések, az élet miértjei. De válaszként csak sejtelmeket kapok, sugallatokat, fénylő alakok jönnek, aztán magamra hagynak. Egyértelmű választ akarok.

Taníthat-e nekem valamit az, ami megjelenik és elmúlik, ami évszokról évszakra változik? Mintha a fa is keresne, persze egykedvűbben és kevésbé észrevehetően, mint én, de mégis.

Tanulhatok-e valamit ebben az életben? Csak annyit, hogy végre rájöttem: amit keresek, az nem ennek a változó világnak része, hiszen az soha nem ad enyhülést. Mintha ki kellene vonulni belőle.

Persze közben maradok, csinálom, ölelem, megélem, meghalok, de közben én ott vagyok és az vagyok, amit soha semmi nem érintett meg. Legbelül, amihez az emberi szív bejárat csupán.

Van egy hely bennem, ahova semmilyen út nem vezet. Próbálom megérezni, megismerni, próbálok tapasztalatot szerezni róla, szaglászni utána vagy belekóstolni, de mindez hiábavaló.

Van egy hely bennem, amiről semmit sem tudok, mégis a legjobban érdekel, és oda vágyom. Amióta élek, így van ez. A festés amolyan lépéspróba felé, tudom, el nem vihet, csak talán enyhíti egy picit azt a szomjat, amely belül gyötör.

Festeni nagy kihívás. Festeni izgalmas, de ugyanakkor megnyugtató is. A festés az élet, a jövő-menő világ, s minden képpel, miként minden nappal, abban bízha-

tok, hogy hátha most sikerül, s közelebb jutok, végre rájövök, hogy meg sem kell mozdulnom, mert már Bennem vagyok, mert már Bennem van, és így volt ez időtlen idők óta, csak nem hittem el, hogy ilyen egyszerű.

Az életem, annak végtelen érzése, könnye, tapasztalata és tudása a szélrózsa minden irányából igyekezik a középpont felé, abba a pontba, amelyet nem ér el a szél. Ezért a pontért keltem útra, Őt akartam egyértelműen megtapasztalni, felismerni magamban, keresni valakit, akinek hiszek, aki megválaszolja kérdéseimet.

A következő képek, miként egy napló, ennek a 2006 augusztusa és 2007 júniusa között tett külső-belső utazásnak az állomásait vonultatják fel.

Köszönöm Zalai Károlynak és Jónás Péternek hogy szavaikkal idáig elhoztak. Innen megpróbálom egymagam leírni...

Somogyi Réka
Budakeszi, 2007 szeptemberében

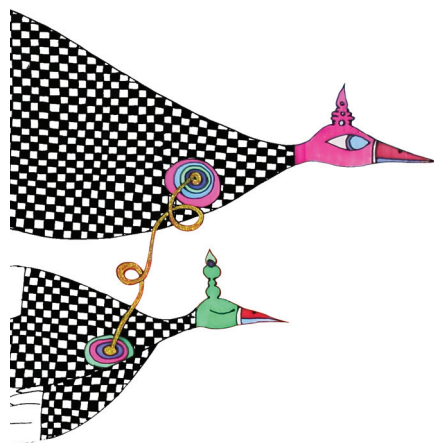

01

Árapály-Tengermadár

Ültem a lábainál, augusztusi nyár volt, dübörgött a tenger, és végre meg mertem kérdezni, hogyan ihatnék a Forrásból akkora kortyot, hogy soha többé ne legyek szomjas?

A válasza így hangzott: „Miért kellene innod? Hisz Te magad vagy az...”.

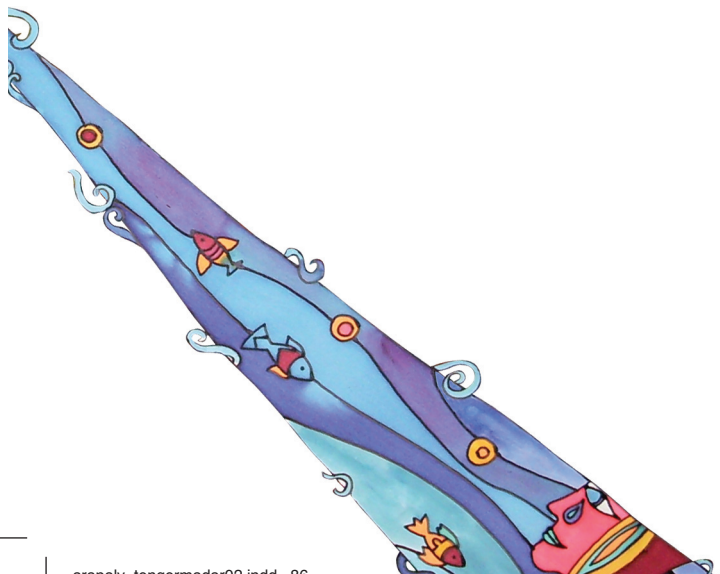

02

Virágmegváltó szavak

Mindig is szerettem volna ott látni magam, ahol nem mozdulok, s csendes vagyok, mint a tengermély. Megtapasztalni magam ott, ahol nem érint az életforgatag. Váratlanul e legszebb vágyam testet öltött előttem, és szólt hozzám. Értettem minden szavát, a legtisztább, leg-egyenesebb beszédet, amelyet valaha hallottam.

03

Egyszervolt törékeny pillanat

Közös gyökerű barátok, szarvasagancsosak, talán szerelmei is egymásnak. Nem is a másokban gyönyörködnek, hanem a közös harmadikban, aki a tekintetük közé kifesztett kötélén táncol.

Az ihlet eredete és torkolata

Távolba nyúló testemre könnyeit hullajtó férfi ír. Pergamenlap a bőröm és ő addig rajzol és ír rám, míg ki nem mondja minden történetét. Mondatai testemet díszítik. Fájdalma, öröme kacskaringós forma lesz Már nem is fontos, kivel, hol, mikor, mi történt, lassan elfogynak az események, eltűnik a történetekből a súly, a kín. Emlékül ott maradnak a rám rajzolt formák és szavak.

Tájképző szempillanat

Semmihez sem hasonlítható csendes perc. A mindenség emberformájú domborulattá válik. Nézem és iszom magamba gyönyörűségét. Választ nem kapok tőle, mert van egy pont, ahol már elolvadnak a szavak. Elég csak a kedvenc találós kérdésemre gondolni: Rajta jelenik meg az élet, de Ő nem részese, mi az? És megnyugszik az én lelkem.

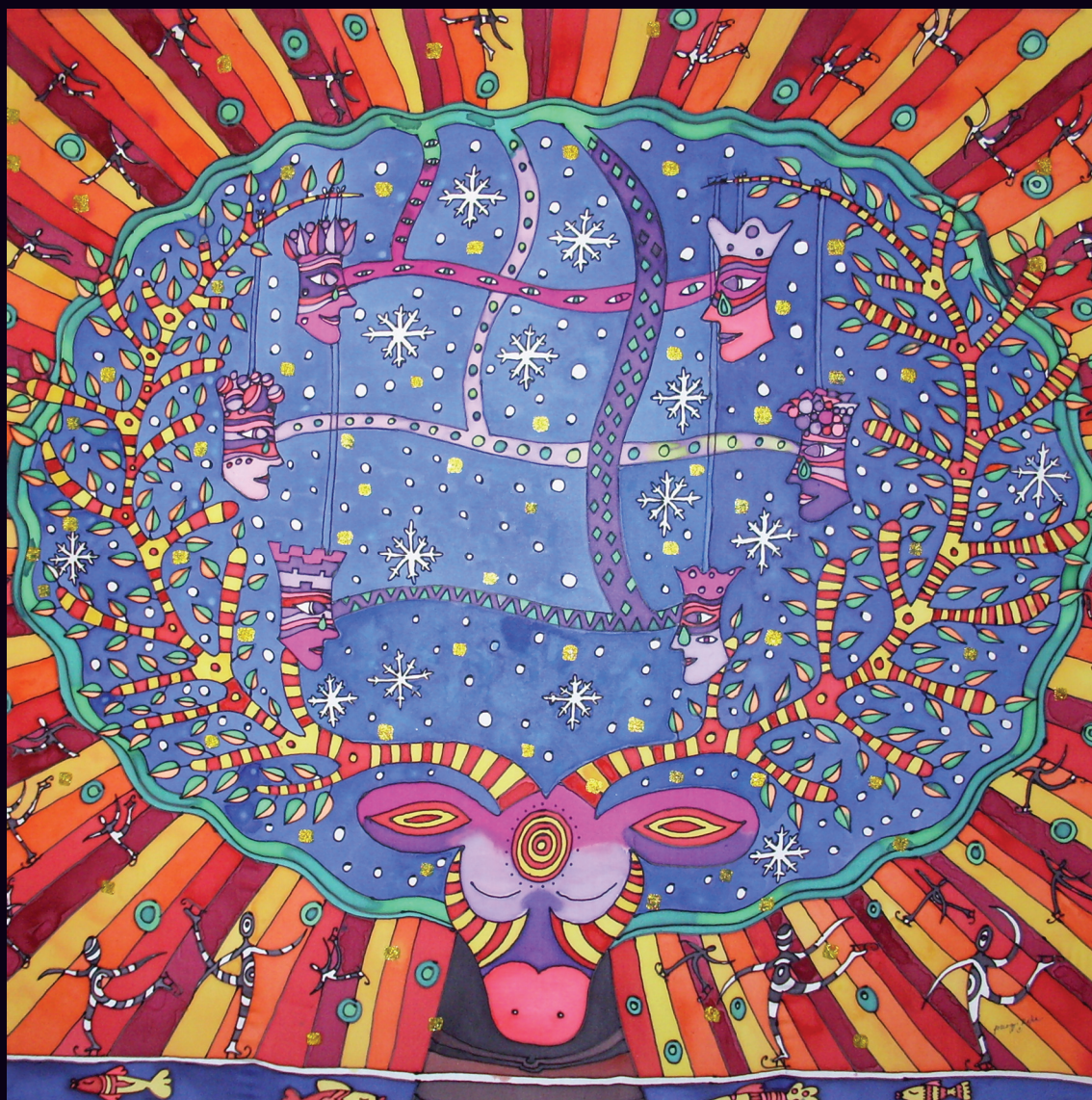
Szarvas szerelmei

Jégbe fagyott szarvas fej-fa. Az agancságakon arcaim sokasága csüng: a gyermek, a leány, a feleség, az anya, a szerető, a szerelmes. Vigaszra vágó tekintetek.

A tegnapok mellett ott vannak a holnapok, a még meg nem élt pillanatok.

S a szarvas, míg élek, mozdulatlan áll az idő tengerében. Alszik, vagy tán befelé van ébren.

Így végződik a játék...

Mindig olyan komolyan vettem a történeteimet! Pátyolgattam a kínjaim, és szinte nehezebbnek tűnt a fájdalomtól búcsút venni, mint az örömtől. Megszoktam.

Kisfiam játékaival tornyot építettem e történetekből, annak kellékeiből. Az érzelmes mackóból, az izmos súlyemelőből, a száguldó autóból megszületett az érzelmek, a tudás, az emlékek és a könnyek ingatag vára.

Ők a lépcsők, amelyeket ha megmászok, nincs tovább, elfogy az út, már csak ugrani lehet. Hívtam egy barátot, így már ketten álltunk a pallón, hogy legyen társam, mikor indulok.

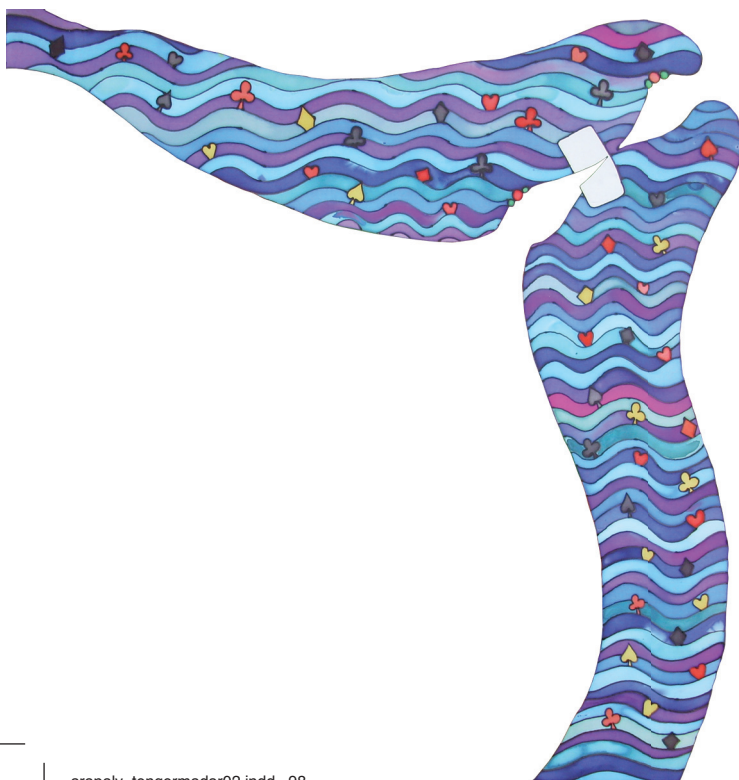

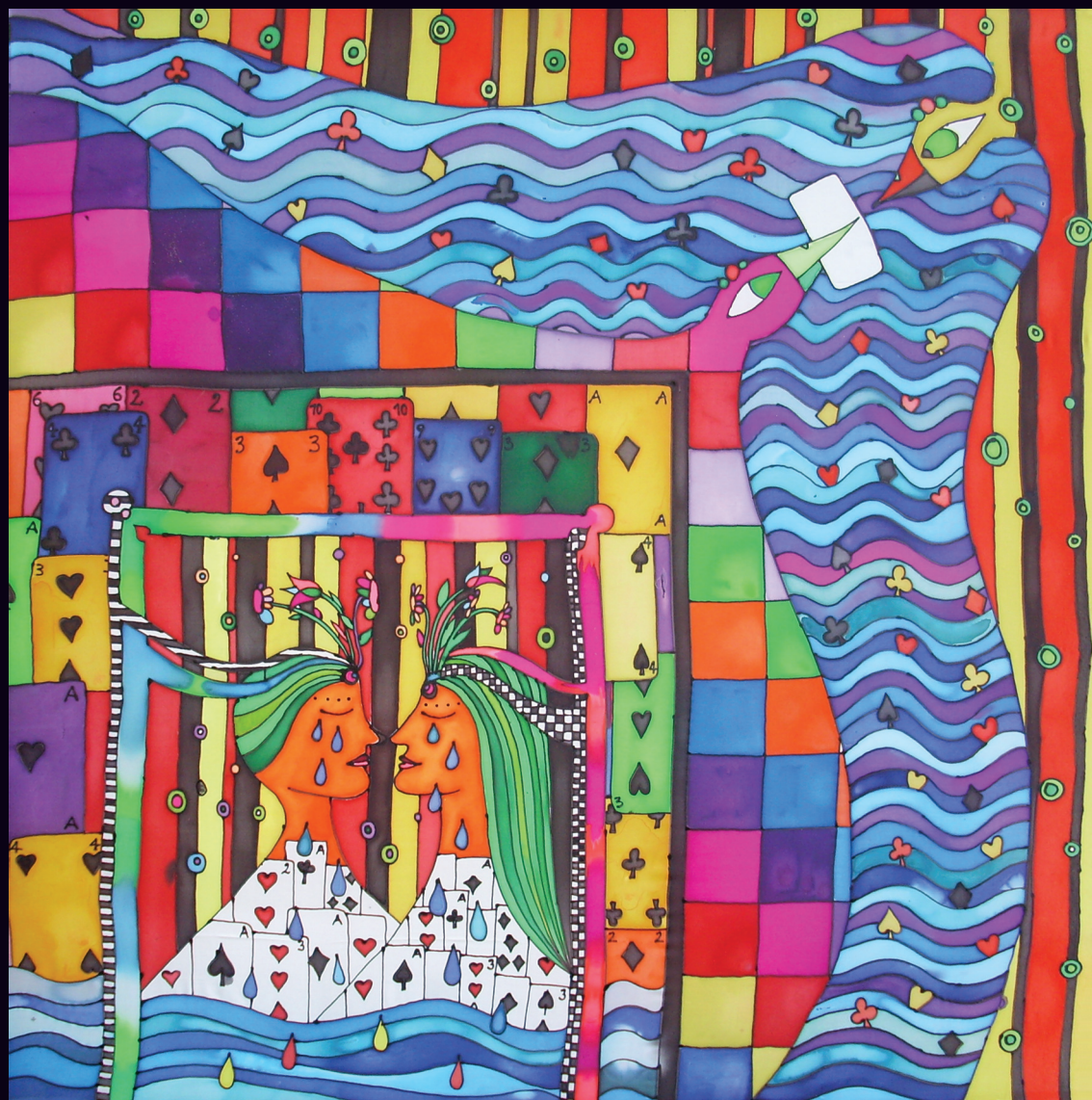

Üres lapok és napok múlása

Megmutattam mindenenem, nyílt kártyáimba öltöztettem fel magam. Ugyanígy tett a férfi is, aki szembejött. Ő lett a látcső, amelyben ha belenéztem, messzire láttam, vagy épp nagyon közel.

Ketten együtt madárrá lettünk, s ahogy repültünk, úgy tűntek el a történeteink és fogytak el a lapjaink, csak egy üres maradt. Kettőnknek egy.

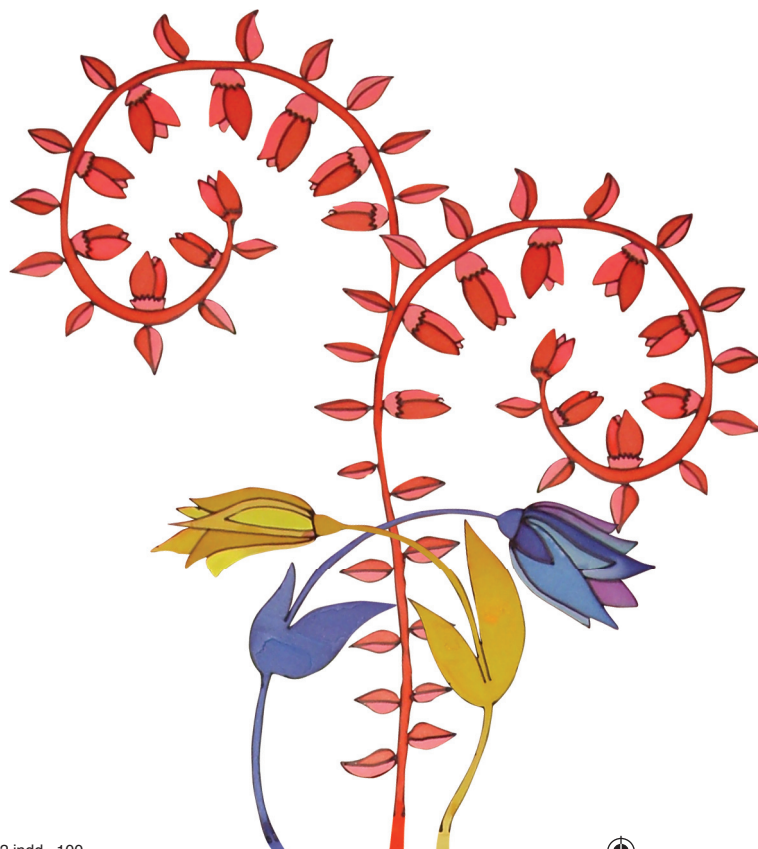

A megszabadult monoszkóp

Vonalak vízszintes és függőleges nyújtózkodása és kedvük szerint keveredő színek, melyek új világokat teremtenek.

Tényleg a monoszkóp az alap? Innen bukkan elő a cirkus, a film, a szerelem, a halál, a vér és a könny? Nekem nem. Az alapszínek és az alapvonalak is keletkeztek, gondolataim szüleményei, mintegy koronája fejmenek...

Hullámok csupán, melyek kiemelkednek a semmiből, hogy aztán ismét semmivé lehessenek.

Hova szálltok hattyúk?

Milyen tarka! El sem tudom dönteni, melyik színt akarom. Még a fejtetőmre is színes kalpagot rakok, égbe törőt, csúcsosat. Kezemmel a messzibe nyúlok, ott is kavarog rajtam a lila, a piros, a sárga és a zöld. Négyzethálósítom önmagam. Rendet próbálok tenni ott, ahol nem lehet. De mi van a sok szín alatt? S a válasz utat tör ott, hol sűrű a hússzövet.

Rügyként fakad a szív, és ember lesz belőle, világra hozza egyszerűbb önmagát. Hattyúk röpte bábáskodik mellette.

Filmkockák a cirkuszi körből

Pereg a film, cirkusz mozog, légtornász ugrik, mozdulataival jeleket rajzol a térbe. Lovak tánca, idomár szigora, zajlik az este, tapsol a hal és a virág.

Én meg nézem, nézem a filmet, rajtam kívül, előttem pereg, de mégis akarom. Sóvárog bennem az élet, születő és majd elmúló részem érintésre vágyik. S e kívánság megint engedelmeskedik, teszi ezt már időtlen idők óta. Kigondolom és megjelenik.

A ló úgy dönt, elhagyja a filmet, kiugrik belőle és utat nyit felém. Ugyanígy érez az égben a tánc. Embertestbe bújik, kitör a filmből, feledi a vásznat, s nyílként hasít belém. Döfi át a közepemet, ér ott el, ahol már nem is vagyok, ahol olvad az én, ahol örök a nász.

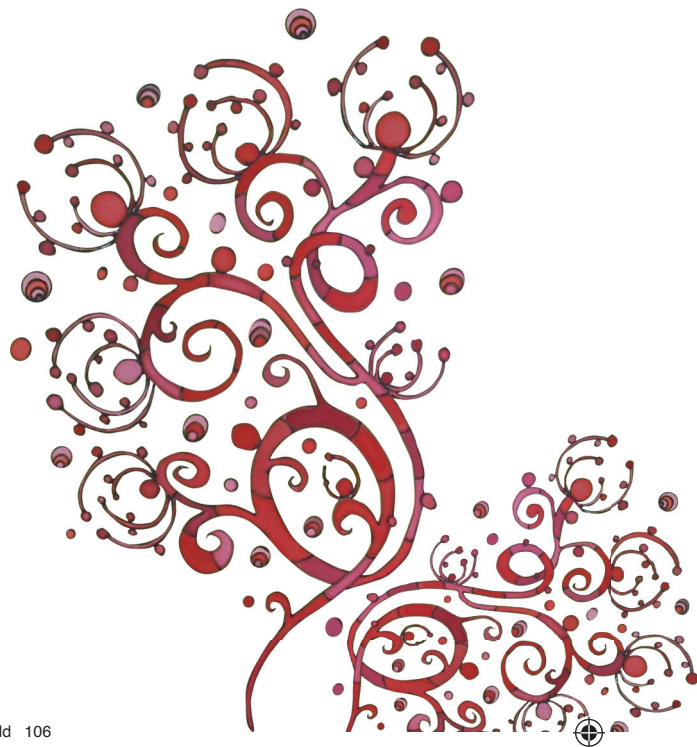

Kézben tartjuk a csókok titkát

Ajkak, rózsaszín párnácskák. Szájból a hang, szájból a szó, szájból a csók. Először a hangja jött felém, hallatára hosszú hajózás után partot láttam. Válaszolni vágytam forrón, a csókomon át.

Kék és piros verőér, szívközepből tekergő indafonat. Szívet ültetnek a kezek.

Virágillatú csóktenger

Mint űzött szarvasok, rohannak le rólam a történetek,
elhagynak a tegnapok, és nem jönnek már holnapok.
Hóval mosdok, fehérre lesz életem. Tengerben gyö-
kerezik csontvázam, ragyogó szalagként tekerednek
mozdulataim. Kezemet nyújtom annak, ki vágtat felém
hóparipán. És közben iszom a csókot, az Ő csókját, ki
alaktalan marad.

A szeretet ornamentikája

Tekeredik, nyújtózkodik, ölelkezik, rügyet bont. Margarétából és tulipánból fészket rakott anyám és apám. Bimbójából virág lesz, virágából ember lesz. Embergyerek útra kél, úzi, hajtja életét, ágbogas világokban színre lép.

De mégis egyetlenegy az igaz vágya, szerelmén keresztül vissza a magjába.

Léggömbök, szavak, meggyízű csókok

Esőcsepp. Milyen finom! Benne tavak csendje, óceánok robaja, folyók hömpölygése, pocsolyák tükre, embergyermek könnye. Felszívja az ég, hogy visszaadja. Eső eztán meggyet teremt, cukros, napégette ízt.

Ha egy kívánságom lehetne, azt kérném, akassz meggyet a füledre, és nézz reám. Miután valóra válik ez az óhajom, lassan, részekként szállok tovább.

Egész a dinnye ott, egész a dinnye itt

Teljes a kezdet, és teljes a vég is, közte egész a most is. Dinnyeízű rajt, és dinnyeízű cél, közte dinnyeesőcseppek. Hattyúcsendben figyeljük e rendet. Mozdulatlanul, megérkezve, belenőve, belehalva e percbe. Már nem akarva mást, csak egymást.

Vadvirág, Üstökös, Kámfor és Szélvész

Párban indították őket útra. A lány neve Léna, a fiúé Misa volt. Fent laktak magasan, hol sziklaszirtek csipkézik az eget. Onnan nézték a kanyargó folyót, annak sodrását, életeik folyását.

Aztán Léna elfáradt, elfáradt attól, hogy a tágas horizontot nézi, a lovaik is nagyon megöregedtek már: a Vadvirág, az Üstökös, a Szélvész és a Kámfor.

Léna így szólt egy reggelen: „Csendesedik a folyó, Misa. Nem, nem meghalni vágyom, azt már oly sokszor megéltem, veled, egymagam, csendben, hangosan. Most valami egészen más közeleg... Nem tudom, hol van, merre keressem. Elcsendesedett a folyó, talán meg is állt, nem akar már továbbfolyni. Nem vágyja az óceánt, a széles medreket, a torkolat kinyújtózódását.”

Akkor Misa csendben mellé ült, megfogta a kezét, és azt mondta: „Ugyanígy érzek én is, Léna.” S azóta, emlékéül egykori életeiknek, minden esztendőben meggyként megteremnek.

Somogyi Réka

1974-ben születtem Budapesten. Budakeszin, egy négy-generációs családi házban nőttem fel. A budai Toldy Ferenc Gimnáziumban érettségiztem, majd az ELTE BTK német-svéd szakán diplomáztam. A selyemfestés-be 1996-ban Ingrid Zeelau bonni festőművész vezetett be. Ösztöndíjasként éltem Németországban, Ingrid a főbérő volt. Láttam, hogy naphosszat rajzolok, s mondtam, próbáljam ki mindezt selymen. A mester az első közösen elkészített kép után vissza is húzódott, technikai fogásokkal kapcsolatban adott utasításokat, látva, hogy csak erre van szükségem.

Ez idő tájt ismertem meg Zalai Károlyt is, férjemet, aki akkor még Németországban élt. Az ő támogatásának és biztatásának köszönhetem, hogy egyre komolyabban vettem a festést.

2001-ben megszületett a fiunk, és ebben az évben költöztünk vissza Magyarországra. Azóta egyre több helyütt állítottam ki. A belvárosi Képiró Galériában és a váci Duna p'Art Galériában állandó tárlatom van.

Zalai Károly

1953-ban születtem Budapesten. 1977-ben elvégeztem a jogi egyetemet, aztán négyévi jogászkodás után Németországba költöztem, hogy szerencsét próbáljak az Üveg-hegyeken túl. Itt kezdtem el festeni és szépíteni, valamint egy kölni rádióállomásnál tevékenykedtem. 1999-ben megnősültem, 2001-ben fiam született, s ugyanezen esztendőben visszatértem Magyarországra.

Szeretek elmerülni Réka képeiben, melyek címét is én adom, e világ utazásokra serkent, közben pedig mesék jutnak eszembe, melyeknek egy részét most sikerült megosztanom az olvasókkal is.

Eddig három regényem jelent meg:

- Mesék könyve (1993, Ékezet Kiadó)
- Japán a kávéházban (2006, Fekete Sas Kiadó)
- 21 nagyapám története (2007, Fekete Sas Kiadó)

www.zalai-karoly.hu